

Ceny prenumeraty we Lwowie

bez doręczenia do domu miesięcznie . . . zł. 3-
z dostawą do domu . . . zł. 5-30
na prowincji
z przesyłką poczt. . . zł. 5-30
za granicą . . . zł. 9-00

Numer pojedyncozy we Lwowie i na prowincji:

20 gr.

Słowo Polskie

wychodzi co ^{ty}dziennie rano

Ceny ogłoszeń:

Za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 24, w nadesłanem i w nekr. gr. 40, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, paski w tekście gr. 60, po kronice gr. 50, pod nagłówkiem na pierwszej stronie gr. 80. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 8, kupno i sprzedaż słowo gr. 10, matrymonjalne, korespondencje prywatne za słowo gr. 15, dla poszukujących pracy gr. 4. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagraniczne o 50 proc. drożej.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Listy w sprawach przedpłaty, odbioru, pisma, ogłoszenia i reklamacje uprasza się nadsyłać pod adresem: Administracja Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla telegr.: Słowo Polskie, Lwów. — Adres Redakcji, Administracji i Drukarzy: Lwów, ul. Zimorowicza 16. — Nr. Konta w P. K. O. 180.660. — Telefon Redakcji międzymiastowy 22. — Telefon Administracji 14-27. — Telefon Drukarzy 14-27.

Gra Sowieców.

Nota rządu polskiego, skierowana do rządu Sowieców w sprawie wojennych pogróżek, rzucanych pod adresem Polski na międzynarodowym kongresie komunistycznym w Moskwie, wywołała w sowieckich kołach politycznych żywe poruszenie.

Szpałty pism komunistycznych pełne są znowu licznych artykułów, omawiających stosunki pomiędzy Polską a Rosją, przyczem oczywiście ton tych artykułów daleki jest od równowagi i spokoju, któreby wskazywały na chęć wytworzenia pokojowej atmosfery pomiędzy Polską a Rosją.

Najczęstsze są zdania prasy komunistycznej o „wysługiwaniu się Polski międzynarodowemu kapitalizmowi“ o „wpływach reakcji przeciwkomunistycznej na akcję rządu polskiego“, mające za zadanie wyrobić w jak najszerzych kołach rosyjskich zdanie, że Polska jest największym wrogiem Rosji komunistycznej, i że z Polski zagraża Sowiecom największe niebezpieczeństwo.

Cel takiej roboty jest oczywiście jasny. Chodzi o utrzymanie ciągłego nastroju wojennego, który ustawicznie podniecać ma masy rosyjskie i trzymać je w ciągłym napięciu.

Rząd Sowieców nie czyni oczywiście ze swej strony nic, aby temu ciągłemu drażnieniu opinii publicznej przeszkodzić. Robota idzie na ręce kołom rządowym w Moskwie, to też kierownicy polityki komunistycznej wystąpieniami swymi starają się nastręczyć ten podtrzymać. I tak słychać, że komisariat sowiecki dla spraw zagranicznych przygotowuje dla rządu polskiego na ostatnią notę odpowiedź, która utrzymana jest w tonie najbardziej perfidnych wykretów. Odpowiedź Sowieców ma zatem stwierdzać, że rząd moskiewskimi żadnego wpływu na międzynarodówkę komunistyczną, gdyż jest ona organizacją ściśle partyjną, zupełnie niezależną od rządu i że wobec tego rząd Sowieców nie może wziąć odpowiedzialności za jakiekolwiek wystąpienia na kongresie komunistycznym. Oczywiście że rząd Sowieców nie zaniedba dodać przy tej okazji, że Sowiecy są wobec Polski jaknajbardziej przychylni, natomiast Polska przez popieranie organizacji przeciwkomunistycznych utrudnia... nawiazanie normalnych stosunków pokojowych pomiędzy Polską a Sowiecami.

Ten stan rzeczy winien jednak stać się dla Polski jeszcze jednym ostrzeżeniem. Wszelkie pokojowe zapewnienia dyplomatów sowieckich nabierają w świetle tej akcji właściwego oblicza.

Z OBRAD KONGRESU PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 10 sierpnia (G.) Obrady 35 Kongresu prawa międzynarodowego rozpoczęły się dziś o godz. 10 rano w sali Tow. Techników. Niezależnie od obrad plenarnych pracują komisje morska i handlowa.

Minister sprawiedliwości Meyszowicz wydał wieczorem na cześć gości raut w salonach ministerstwa sprawiedliwości.

HURTOWNY SKŁAD SMALCU I SŁONINY AMERYKAŃSKIEJ

FIRMY DE-HA-KA
DOM HANDLOWO-KOMISOWY HENRYK RAPPAPORT
PRZENIESIONY ZOSTAŁ z pod nr. 22 Kościuszki na **KOŚCIUSZKI 14, tel. 30-17.**

Stresemanna spotkał zawód. Nie odpowiada na zaproszenie Brianda.

Waszyngton, 10 sierpnia. (PAT.) Z opublikowanej w prasie enuncjacji sekretarza stanu Kelloga wynika, że Rosja i Hiszpania nie będą zaproszone do grona pierwotnych sygnatariuszy paktu.

Dzisiejsze „Times“ podają szereg telegramów z Paryża i z Berlina donoszących, że brak odpowiedzi Strese-

mana na zaproszenie Brianda pozostaje w związku z dyplomatyczną jakoby chorobą Chamberlaina i zawlekłoby spotkanie Stresemanna odnośnie do możliwości dyskusji w szeregu kwestji w szczególności w kwestji ewakuacji Nadrenji w czasie antywojennego zjazdu w Paryżu.

Narady u min. Zaleskiego w Ostendzie

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10 sierpnia (G.) Z Berlina donoszą, że poseł polski w Berlinie noll bawi od dwóch dni w Ostendzie, dokąd został wezwany przez bawiącego tam ministra Zaleskiego.

W obradach odbywających się w

Ostendzie, a dotyczących przede wszystkim sporu polsko - litewskiego, bierze również udział ambasador Chłapowski. Powrót min. Zaleskiego do Warszawy nastąpić ma 15 sierpnia.

Sowieccy doradcy u Waldemarasa Do Paryża Waldemarasa nie pojedzie.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10 sierpnia. (G.) Jak donoszą z Wilna: Wczoraj przybyli do Kowna dwaj członkowie komisariatu spraw zagranicznych ZSSR, którzy odbyli konferencję z Waldemarasem i innymi litewskimi ministrami. Przedmiotem rozmowy miała być sprawa podpisania paktu Kelloga oraz sprawy polsko - litewskie.

Berlin, 10 sierpnia. (PAT.) Korespondent kowieński Frankf. Zeitung zaprze-

cza doniesieniom prasy, jakoby Waldemarasa w dniu 25 bm, miał wyjechać do Paryża. Waldemarasa oświadczył, że on sam dopiero z prasy niemieckiej dowiedział się o rzekomym zamiarze swego wyjazdu do Paryża. W dniu 26-go bm. Waldemarasa wyjeżdża do miasteczka Utiany na kongres chłopski, w którym weźmie też udział prezydent Smetona.

Floryda zniszczona przez orkan Szkody wynoszą dziesiątki milionów.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 10 sierpnia. (G.) Jak donoszą z Nowego Jorku nad wschodnią częścią morza Karaibskiego posuwa się gwałtowna burza. Kierunek jej posuwania się budzi poważne zaniepokojenie we wszystkich miastach na wschodnim wybrzeżu Ameryki. Cały szereg okrętów znajduje się w niebezpieczeństwie, zaś o niektórych od dawna nie ma wieści. Centrum orkanu znajduje się na wysokości San Domingo. Orkan wznaga się.

Warszawa, 10 sierpnia. (G.) Z Hawany donoszą, iż spodziewają się tam, że orkan ominie Kube. Ludność wysp Bahama i Jamajki, jako też część mieszkańców Florydy opuszcza w panice nadbrzeżne miejscowości.

Teakonsile. (Floryda), 10 sierpnia. (AW). Na wschodnim wybrzeżu Florydy przeszedł katastrofalny orkan, który zniszczył miejscowości kapielowe Verobidge Cambidge, Stuart, Fort, Kiel. Wybrzeże jest zdewastowane na przestrzeni 250 km., a zniszczenie sięga na 70 km. w głąb lądu. Wszelkie połączenia telefoniczne i telegraficzne są zerwane. Rozmiary szkód nie są jeszcze ustalone, jednak przekraczają 50 milionów dolarów. Istnieją obawy, że ofiarą katastrofy padło wielu ludzi. Dokładne ustalenie rozmiarów zniszczenia jest niemożliwe, ponieważ dotknięte katastrofą obszary są odcięte od świata.

Z DNIA.

PRODUKCJA ROLNICZA.

Warszawa, 10 sierpnia. (początkowo toronnicza). Po żniwach aktualnym stają się sprawy związane z polityką zbożową eksportową, zagadnieniami przemysłowieniami rolnictwa. Przed dwoma laty ważną okazała się kwestia elewa torów, nie rozwiązany sa niektóre kwestje podatkowe.

Produkcja rolnicza jest nie tylko najwazniejszą kwestją produkcji wewnętrznej, lecz stanowi jedną z głównych osi, około których obraca się bilans handlowy. Od samowystarczalności zbożowej zależy możliwość wyrównywania deficytu w bilansie handlowym przez wzmożony wywóz nadmiaru produktów rolnych. Ten punkt widzenia wypowiada właśnie w artykule o charakterze inspirowanym „Epoka“, która dodaje: Wszystkie dekrety jak dekret o gospodarce leśnej, o służbie weterynaryjnej, o ochronie pól, o samorządzie rolniczym mają jeden wspólny cel: uszlachetnić i zwiększyć wytwórczość rolniczą.

Obecnie zaczynający się okres gospodarczy będzie pierwszym w którym państwo będzie mogło pracować w zakresie rolnictwa dysponując odpowiednimi środkami prawnymi a równocześnie coraz poważniejszymi środkami finansowymi. Od racjonalnego użycia tych środków zależy w pierwszym rzędzie czy zdołamy przezwyciężyć trudności gospodarcze, które dziś jeszcze przed nami się piętrzą.

MANIFEST II. MIĘDZYNARODÓWKI

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10 sierpnia (G.) Korespondent „Kurjera Warszawskiego“ podaje z Brukseli manifest socjalistyczny, który komisja polityczna kongresu drugiej międzynarodówki ostatecznie przyjęła. Manifest brzmi w streszczeniu następująco:

Na początku stwierdza manifest, że pomimo upłynięcia 10 lat od zakończenia wojny wszędzie uprawia się niepomowany wyścig zbrojeniowy, antagonizmy zaś narodowościowe i prześladowania mniejszości trwają nadal. Kapitalizm jest więcej agresywny niż kiedykolwiek i zwała wszystkie ciężary na klasę robotniczą. Wszyscy, którzy cierpią z powodu dyktatury kapitalistycznej, lub politycznej, niechaj wstapia w szeregi drugiej międzynarodówki, która jedynie jest w możności zapewnić wyzwolenie ludu! Ona to uzyskała porozumienie państw Europy zachodniej i centralnej, pakt Kelloga i Locarno są jej dziełem(?). „Rozbrojenie powszechne, arbitraż, obywatelstwo, kompletna likwidacja wojny, oto co teraz pragnie wydrzeć rządowi międzynarodówka socjalistyczna“. Bardzo silnie manifest potępia faszyzm, dość oglednie domaga się ewakuacji Nadrenji, natomiast w kierunku do Sowieców zwyciężył w manifestcie bezwzględnie kierunek probolszewicki, chociaż potępiony jest terror i nawoływanie do nowej wojny wszechświatowej.

Dziś poraz ostatni

MOTOCYKLEM ponad **OBŁOKI**
oraz dosko-
nała komedia „**Dziewczęta bez posagu**” z ANNA
ONDRĄ.**KINO**
LEWW niedzielę arcydzieło filmowe według **Maurycygo Dekobry** p. t.**„Książę Seliman”**
potężny dramat erotyczny.**NOBILE POWRACA NA SZPITZ-
BERG.**

Rzym, 10 sierpnia. (AW.) General Nobile zwrócił się do Ministerstwa Żeglugi Powietrznej z prośbą o udzielenie mu pozwolenia na powrót na Spitzberg. Nobile chce tam podobno wziąć udział w poszukiwaniach reszty zaginionych członków swej nieszczęśliwej ekspedycji polarnej.

**SAMOLOT PASAŻERSKI DOSZCZĘ-
TNIENIE ROZBITY.**

Nowy Jork, 10 sierpnia. (AW.) Wielki samolot pasażerski uległ koło Beaumaris w koregu Ontario katastrofie w chwili gdy znajdował się na wysokości 1500 metrów. Samolot runął rozbitajac się doszczętnie. Pilot i dwaj pasażerowie zostali zabici na miejscu. 5 pasażerów odniosło obrażenia. Stan ich jest bardzo ciężki.

**AUTO, ZMIAŹDZONE PRZEZ LOKO-
MOTYWE.**

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10 sierpnia. (G.) Jak donoszą z Berlina w pobliżu Insbrücku na linii kolejowej Feldkirch — Buchs pociąg osobowy najechał na hotelowy samochód w którym jechało 6 osób. — Samochód dostał się pod koła lokomotywy, która wlekała go przeszło 30 metrów, miażdżąc na drobne części. 5 osób poniosło śmierć.

X. TARGI W REICHENBERGU
18 DO 4 SIERPNIA 1928.

ZNANY TARG
KORZYSTNYCH ZAKUPÓW
POWSZ. WYSTAWA MODELI
NAJWIĘKSZY TARG
NA TOWARY WŁOKIENNICZE

Targ maszyn tekstylnych.

Przejeźdźni z Polski otrzymują 33%
zniżkę na kolejach czeskosłowackich
Wiza paszportowa czeskosłowacka
przy wjeździe zbyteczna.

Legitymacja wydaje: Polskie Biuro
„Ubis”, Lwów, ul. Jagiellońska 20/22-1.
Cst. Konsulat, Lwów, ul. 3-go Maja 2.
Schenker & Co., Lwów, pl. Marjański 9.

ZMIANA W WATYKANIE.

Warszawa, 10 sierpnia. (począł lotniczą). Wiadomości o ustąpieniu kardynała sekretarza stanu Gaspariego powtarzają się od dłuższego czasu.

Obecnie jednak nabierają prawdopodobieństwa ze względu na to, że siedziwy wiek ministra papieskiego uprawnia do przypuszczenia, że papież zdecyduje się, choć niechętnie na zmianę na tem najważniejszym stanowisku dyplomatycznym, jakim rozporządza chcąc oszczędzić zdrowie kardynała.

Waga jaką stanowisko kardynała sekretarza stanu posiada dla świata katolickiego dostatecznie tłumaczy to zainteresowanie z jakim już dzisiaj zastanawiają się nad osobą następcy kardynała Gaspariego. Dwaj najwybitniejsi dyplomaci papiescy to kardynałowie Cerretti były nuncjusz w Paryżu i Pacelli obecny nuncjusz w Berlinie znajdujący się zresztą od dość dawna na wychodnym. Obaj są niewątpliwie politykami wysokiej miary, lecz równocześnie są zaangażowani mimo całej naturalnej obiektywności jaką się odznacza dyplomacja papieska w polityce krajów, w których działali jako nuncjusze. Być może, że to właśnie będzie przemawiać przeciw nim, jakkolwiek uznanie papieża dla kardynała Pacelli jest istotnie duże a jego sprawność w załatwianiu najbardziej skomplikowanych spraw wręcz przysługująca. Kardynałowie ci jednak

nie należeli nigdy do najbliższego otoczenia papieża, być może więc, że papież sięgnie niespodziewanie do młodych sił watykańskich i może wybrać nowego nuncjusza w Budapeszcie Orsiniego lub swego ulubionego pomocnika z czasów pobytu w Polsce jeszcze monsignora Pellegrinettiego,

**Skandaliczna afera w Niemczech.
Policja w wzmowie z mordercami politycznymi.**

Monachium, 10 sierpnia. (AW.) Wykryto tu skandaliczną afere w swerach dygnitarzy policyjnych, mianowicie radcy prezydium i jednego komisarzowi doniesiono z nacjonalistycznej strony o szeroko zakrojonych fałszerstwach paszportowych, głównie na rzecz członków tajnych związków bojowych, którzy pod zarzutem popełnienia morderstw kapturkowych starali

który obecnie jest nuncjuszem w Belgradzie.

Wobec niezwykle trudnych zadań, które oczekują politykę kościelną na wschodzie europejskim i na dalekim wschodzie azjatyckim wybór nowego sekretarza stanu będzie posiadał szczególne znaczenie.

się umknąć lub ukryć w kraju pod przybranymi nazwiskami. Dzięki komendantowi policji Seisserowi, który wydał szereg paszportów, umknęło na Węgry kilku morderców, którzy zgładzili wybitnych postów socjalistycznych tuż po stłumieniu rewolucji. Komendant Seisser zamieszany był już przedtem w putschu hitlerowskim.

**„Ewakuacji Nadrenji można żądać
po rozbrojeniu się i spaleniu odszkodowań”.**

Bruksela, 10 sierpnia. (PAT.) Prezydent Reichstagu Loeb w wywiadzie prasowym z przedstawicielami jednego z dzienników wychodzących w Antwerpii oświadczył, że zarzuty czy mione Niemcom z powodu okrucieństw popełnionych w Belgii nie dadzą się niczem odprzeć. Niemcy winny dać Belgii odszkodowanie moralne.

Twierdzenie o niewinności Niemiec

byłoby śmieszne. Nie można jednak — dodał prezydent Loeb — mówić wyłącznie o odpowiedzialności jednostronnej.

Niemcy będą miały prawo żądać ewakuowania Nadrenji i będą miały do tego bezwarunkowe prawo moralne w dniu, w którym uzbroją się i spłaca punktualnie sumy przypadające od nich z tytułu odszkodowań.

**W Jugosławii po skonie Radicza
Małe szanse porozumienia.****PRZEDSTAWICIELE RZADU WYKLUCZENI Z ORSZAKU POGRZEBOWEGO, — DEFILADA TŁUMÓW PRZED TRUMNA RADICZA.**

Białogrod, 12 sierpnia. (PAT.) Według wiadomości z Zagrzebia kierownictwo partii chorwackiej postanowiło, by pogrzeb Radicza odbył się w niedzielę rano. Ciało zmarłego zostało zabalsamowane.

Białogrod, 10 sierpnia. (AW.) Decyzja demokratycznej partii chorwackiej, wyłączająca z orszaku pogrzebowego przedstawicieli rządu oraz tych partii politycznych, które po krwawym morderstwie w skupstwie nie zbojkotowały parlamentu, wywołała w Białogrodzie olbrzymie wrażenie. Niektóre prowincjonalne dzienniki staroradykałów nawołują rząd do fizycznego złamania zakazu demokratycznej partii Chorwatów, który nie może być usprawiedliwiony, ani prawnie, ani moralnie.

W kołach politycznych mimo tej sytuacji wyrażają nadzieje, iż osoba nowego przywódcy Chorwatów sędziwego Trumbicza, wskazuje na prawo podobieństwo zwycięstwa żywiołów bardziej umiarkowanych partii chorwackiej.

Wiedeń, 10 sierpnia. (PAT.) „Reichspost” donosi, że król Aleksander jest przeciwny wszelkiemu federalistycznemu ustrojowi państwa, temsamem i unii personalnej, a wobec tego nadzieje porozumienia między Białogrodem a Zagrzebem są bardzo małe. Pismo donosi dalej, że koła polityczne w Zagrzebiu nie ustąpią ze swego stanowiska, chyba pod presją.

Białogrod, 10 sierpnia. (AW.) Dzienniki onawiają obszernie w artykułach zgon Radicza i jego nastęstwa. Urzędowa „Polityka” stwierdza, iż Radicz był zwoleńnikiem trójjedności narodu, chciał jednak w tonie monarchii serbskiej założyć autonomizną republikę chorwacką. Włóścianie chorwaccy darzyli Radicza bezgranicznym zaufaniem. Wielkiemu przeciwnikowi należy wyrazić uznanie. Naród serbski oplatuje śmierć Radicza jak i chorwacki.

Zagrzeb, 10 sierpnia. (AW.) Jak słychać koalicja chłopsko - demokratyczna jest zdecydowana w całej pełni przeprowadzić politykę Radicza. O powrocie posłów koalicji chłopsko - demokratycznej do skupczyny nie ma na razie mowy. Koalicja ta domaga się stanowczo rozwiązania skupczyny i rozpisania nowych wyborów.

Zagrzeb, 10 sierpnia. (AW.) W całym kraju panuje w dalszym ciągu zupełny spokój, tylko w Splicie i Sebeniku przyszło do nieznacznych starć między policją a demonstrującymi studentami. W Zagrzebiu od dziś rana odbywa się znowu defilada tłumów przed budynkiem, w którym złożono zwłoki Stefana Radicza. Przewidyw ludności chłopskiej z prowincji trwa w dalszym ciągu. W uroczystościach pogrzebowych weźmie udział setki tysięcy ludzi.

1.305.000 bezrobotnych w Anglii.

Londyn, 10 sierpnia. (AW.) Premier Baldwin publikuje list otwarty do pracodawców z apelem, aby postarali się o zajęcie dla bezrobotnych. Liczba bez

robotnych w ostatnim tygodniu wzrosła o 20.000 i wynosi obecnie w całej Anglii 1.305.000.

**MIN. MORACZEWSKI JEDZIE NA
URLOP.**

Warszawa, 10 sierpnia. (AW.) Jak się dowiadujemy minister Moraczewski wyjeżdża dnia 15 bm. na urlop. W czasie jego nieobecności zastępstwo premiera obejmie minister skarbu Czechowicz.

**IDZIKOWSKI I KUBALA NIE
POLECA W TYM ROKU.**

Kraków, 10 sierpnia. (AW.) „Ilustr. Kurier Codzienny” zamieszcza depeszę majora Kubali, w której znakomity lotnik polski stwierdza, iż powrotny raid transatlantycki jest dla nich w tym roku niemożliwy. W Europie nie można będzie dostać odpowiedniego płatowca. O ile któryś z lotników państw zachodnio - europejskich nie przeleci Atlantyk w tym roku startu dokonać będzie można w roku przyszłym.

**WYBITNY KOMUNISTA UCIEKŁ
Z WIEZIENIA.**

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 10 sierpnia. (G.) Z więzienia łażyńskiego zbiegł przed dwoma dniami wybitny działacz komunistyczny Wacław Zakrzewski z Warszawy, odsiadujący w Łomży kare 6-letniego ciężkiego więzienia. Cały plan ucieczki został z góry uplanowany.

**KŁOPOTY KASY CHORYCH
Z TEŚCIOWEMI.**

Warszawa, 10 sierpnia. (AW.) Do warszawskiej Kasy Chorych zgłaszają się często teściowie i teściowice ubezpieczonego pragnący korzystać z pomocy lekarskiej, na zasadzie przynależności do Kasy ich zięciów. Ministerstwo P. i Op. wyjaśniło w specjalnym reskrypcie, że nie mogą oni korzystać ze świadczeń Kasy chorych, natomiast macocha i ojczym są uprawnieni do uzyskania pomocy lekarskiej.

POGODA W SOBOTE.

Warszawa, 10 sierpnia. (Tel. wi.) Komunikat Instytutu Meteorologicznego w Warszawie. Prawdopodobny przebieg pogody w dniu 11 bm.: Dość pogodnie przy umiarkowanym zachmurzeniu nieba. W wileńskim jeszcze zachmurzenie duże, naogół zmienne i możliwe przelotne deszcze. Lekki wzrost temperatury. Slabe, na północy umiarkowane wiatry zachodnie.

NADESLANE.

(Za tę rubrykę Redakcja nie odpowiada.)

NA NOWY SEZON**RADIO** aparaty **RADIO**

poleca firma

NEUTRODON

Zakłady Radiotechniczne

Lwów, Plac Marjański 10. Telefon 42-62.

Zadać prospektów. 7944n

Motory benzyno-
wo-ropne**„DEUTZA”**

1 1/2-2, 3-4, 5-6 K. M.

ROPNE

7 i 10 K. M.

ze składu poleca: 7943n

A. M. KIERSKI

ul. Sienkiewicza 11. Tel. 3-77.

Przemówienie min. Kihna w Stojanowie.

Lwów, 9 sierpnia (PAT.) Na poświęceniu linii kolejowej Luck — Stojanów wygłosił p. minister Kuhn dłuższe przemówienie w którym m. in. oświadczył:

W żadnym, może kraju na świecie uroczystość, jaka dziś obchodzimy, nie napełniałaby całego społeczeństwa tak wielką radością, jak właśnie społeczeństwa naszej Rzeczypospolitej. Po wojnie zastaliśmy zgłuszeni i popióły, mieszkańcy zboleńców do świeżych strachach, dobytek materialny zniszczony. Zaczęliśmy tworzyć nowe warsztaty pracy, podnosiło się rolnictwo, powstawał przemysł, teżała administracja. — Armia bogata w doświadczenia, krzepnie i staje się jedną z najlepszych armii w Europie. Stajemy wszyscy do pracy, wierząc, że ta droga zdobędzie nam byt materialny i utrwalimy naszą niepodległość.

Jak we wszystkich innych dziedzinach naszego życia, tak i w dziedzinie kolejnictwa dokonano olbrzymich postępów. W pierwszym rzędzie usunięto wszystkie braki po zaborcach, a potem trzeba było pomyśleć o dalszym rozwoju środków komunikacyjnych, o łączeniu ziem Rzeczypospolitej, o zbliżeniu wzajemnym obywateli tych ziem, o otwarciu rynków dla naszego przemysłu i handlu na całym świecie. Jedną z takich linii jest właśnie linia kolejowa, która dziś otwieramy. Napozór jest to może drobna praca, drobny czyn. Jeżeli jednak zważymy, że nie ta nie tylko da możność mieszkańcom tych okolic łatwego komunikowania się z pozostałymi dzielnicami, umożliwi powstanie w tej dzielnicy żywszego handlu, otworzy drogi dla kultury i cywilizacji do naszych wiosek, to niewątpliwie zgodzimy się na to, że w naszym młodym jeszcze życiu państwowym jest to chwila bardzo ważna.

PODZIĘKOWANIE ZA URATOWANIE LOTNIKÓW POLSKICH.

Hamburg, 9 sierpnia (PAT.) W dniu dzisiejszym konsul Rzeczypospolitej Polskiej Namysłowski złożył w imieniu ministra spraw zagranicznych serdeczne podziękowanie dyrektorowi Deutsche Levante Linie w Hamburgu za uratowanie lotników polskich przez załogę statku „Sainos“.

ZMYŚLONY WYWIAD.

Lizbona, 9 sierpnia. (PAT.) Agencja Havasa donosi, że lotnicy polscy stwierdzają kategorycznie, iż nie udzielili wcale przedstawicielowi Agencji British United Press wywiadu, który agencja ta ogłosiła.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK W TATRACH.

Zakopane, 9 sierpnia (PAT.) Dziś około godz. 2 popoł. zdarzył się na zboczach Wołoszyna od strony Doliny Wagmundzkiej nieszczęśliwy wypadek. — Wśród mgły wchodziła na Wołoszyn wycieczka złożona z 3 osób. Prowadzący wycieczkę pułk. Minkowski poślizgnął się na mokrej skale, skutkiem czego spadł kilkanaście metrów po stromej ścianie, łamiąc rękę, raniąc się dotkliwie w głowę i odnosząc wiele poważnych obrażeń. Towarzysze telefonicznie zawiadamiali pogotowie ratunkowe.

PRZESYLANIE FILMÓW PRZEZ RADJO.

Pittsburg, 9 sierpnia (PAT.) Po raz pierwszy w dziejach kinematografii dokonano tu przekazywania obrazów filmowych zapomocą radia, na odległość 2 mil. Próby odbywały się w obecności przedstawicieli nauki, laboratorium telewizyjnego i Towarzystwa Elektrycznego w. Westinghouse.

Zakończenie raidu samolotowego M. Ententy i Polski.

Praga, 9 sierpnia (PAT.) Raid samolotów Małej Ententy i Polski zakończył się dziś w Pradze. Lotnicy startowali rano w Bukareszcie, a dalszymi etapami lotu były miasta Białogród, Za grzeb, Brno, Praga. Wieczorem na lotnisku tutejszym z 22 aparatów, które rozpoczęły lot okólny, przybyło 15 aparatów. Wśród przybyłych do Pragi samolotów polskich jest 3, rumuńskich 5, jugosłowiańskich 4, czechosłowackich 4.

Z polskich lotników wróżył o godz. 14:48 major Tachon i kpt. Fichtel, o godz. 19:20 kpt. Peterek i por. Orlicz.

o godz. 20:40 major Makowski i plk. Szandarowski. Według dotychczasowych obliczeń, pierwsze miejsce zajął aparat czeski, który całą drogę długości 3.111 km. przebył w 15 godzinach 2 min., drugie miejsce zajął aparat rumuński, trzecie czechosłowacki, czwarte również czechosłowacki, piąte jugosłowiański, szóste polski z majorem Tachonem i kpt. Fichtlem.

Aparat ten przebył całą drogę w czasie 17 godzin 50 min. Pierwszy aparat czeski leciał z prędkością szybkością 207,5 km. na godzinę, aparat polski leciał z szybkością 174 km. na godzinę.

Minister finansów brał łapówki?

Ryga, 9 sierpnia (PAT.) Opublikowano fotografie listu w sprawie rzekomego przyjęcia łapówki przez ministra finansów, wywołano w prasie tutejszej wielką burzę. Dzienniki koalicji rządowej oświadcza, w sposób zdecydowany, że wzmiankowany list musi być fałszowany. Prokuratura podjęła docho-

zenie, zarządzając ekspertyzę fotografii listu.

Dotychczasowe badania przeprowadzone przez rzeczoznawców, dały pewne wskazówki, które pozwalają przypuszczać, że istotnie zachodzi tu wypadek fałszerstwa.

Manewry bałtyckiej floty ZSSR.

Berlin, 9 sierpnia (AW.) Sowiecka flota bałtycka rozpoczęła wczoraj pod dowództwem Wiktorowa wielkie manewry, w których biera udział wszyst-

kie jednostki wojenne, stacjonowane w portach bałtyckich oraz eskadra hydroplanów.

SOWIECKIE SZPIEGOSTWO W SZWECJI.

Sztokholm, 9 sierpnia (AW.) W pobliżu Sztokholmu odkryto tajną stację iskrową sowiecką, która szczególnie pilnie pracowała podczas ostatnich

wielkich manewrów floty szwedzkiej, wysyłając o przebiegu tych manewrów do Moskwy najbardziej szczegółowo sprawozdania.

Oficjalne zaproszenie do Paryża. Kellog nie powiększy listy zaproszeń.

Paryż, 9 sierpnia (PAT.) Rząd francuski wystosował do wielkich mocarstw oraz do dominów brytyjskich oficjalne zaproszenie do Paryża na podpisanie paktu Kelloga.

Odpowiedzi na zaproszenia te oczekuje francuskie ministerstwo spraw zagranicznych z końcem bieżącego tygodnia. Co do zaproszenia innych państw a przede wszystkim Hiszpanii, nie zapadła jeszcze decyzja ostateczna, ale wykluczeniem jest niemal, aby zajęć miały jakieś zmiany wskutek stanowczego postanowienia Kelloga, niepowiększania listy zaproszeń celem uniknięcia niezadowolenia wśród tych państw, które chciałyby w ostatniej chwili przyłączyć się do tego uroczystego aktu.

Berlin, 9 sierpnia. (AW.) W kołach zbliżonych do rządu twierdzą, że uchylene się Chamberlaina od dyskusji nadreńskiej jest wynikiem zwróconego przeciw Niemcom tajnego porozumienia francusko - angielskiego, które doszło do skutku w czerwcu br. pod wpływem zabiegów dyplomacji polskiej i belgijskiej.

Zapewniają, że minister spraw zagranicznych Stresemann uda się do Paryża, aby osobiście podpisać pakt Kelloga o potępieniu wojny. Równocześnie zaś będzie się starał nawiązać kontakt z Poincarem i Briandem dla przygotowania gruntu w sprawie Nadrenji. Do Genewy uda się Stresemann głównie z uwagi na zatarg polsko-litewski.

Aresztowania oficerów na Litwie.

Kowno, 9 sierpnia (AW.) Przeprowadzone zostały nowe aresztowania wśród wyższych oficerów litewskich. W Jeziorach i Szawłach uwięziono 11 oficerów. Dzisiejsze dzienniki litewskie usiłują wyjaśnić aresztowania, powołując się na istnienie rzekomego

spisku przeciwko Waldemarasowi i jego kłec. Aresztowani oficerowie mieli pozostawać w rzekomym kontakcie z emigracją Pleczkaitisa oraz zakonspirowaną centralą litewskich S. D. na Zmudzi.

Zmiana nastroju w Kownie i Berlinie.

Berlin, 9 sierpnia (PAT.) „Berliner Tageblatt“ zamieszcza depesze swego korespondenta z Kowna, stwierdzając, że nastrój tamtejszy w stosunku do dalszego rozwoju konfliktu polsko - litewskiego jest znacznie spokojniejszy.

W Kownie spodziewają się, że konares legionistów w Wilnie nie będzie

miał skutków zewnętrznie - politycznych i że mające się odbyć rokowania w Genewie będą miały przebieg normalny. Kowno ożywione jest pod tym względem chęcią żywcilwego odniesienia się do tych rokowań i umożliwienia dojścia do porozumienia.

W kołach politycznych Kowna stała

podkreślają, że Litwa walczy w tym konflikcie jedynie o swą niepodległość i że żadna miara nie może się zgodzić na zalegalizowanie zamachu Żeligowskiego przez uznanie Wilna jako terytorium należącego do Polski.

Równocześnie koła tamtejsze twierdzą, że delegacja polska uznała propozycje litewskie dotyczące problemu komunikacji za praktyczne a odrzuciła je tylko dlatego, że polskie ministerstwo spraw zagranicznych domagało się tego odrzucenia, ze względu na swą linię polityczną. W Kownie żywią nadzieje, że propozycje litewskie dotyczące komunikacji będą jednak mogły posłużyć za podstawę do porozumienia. Stąd też pochodzi optymistyczny nastrój Kowna co do dalszych rokowań polsko - litewskich.

Dziennik zaznacza, że obecne napięcie polityczne między Polska i Litwa nie może być powodem do żadnego zaniepokojenia, ponieważ obaj partnerzy zgłaszają się do stołu konferencyjnego.

NACJONALIŚCI CHIŃSCY POTĘPIA JA KOMUNIZM.

Pekin, 9 sierpnia (AW.) W Nankinie odbyły się inauguracyjne posiedzenia plenum egzekutywy Kuo Min Tangu. W przemówieniu wstępnym gen. Czang Kai Szek podkreślił konieczność zdecydowanego odgródzenia się od komunizmu, który niszczy narodowy ruch chiński.

SKON GUBERNATORA KLAJPEDY.

Kowno, 9 sierpnia (AW.) Gubernator Klaipedy Merkis padł ofiarą tragicznej katastrofy samochodowej. Maszyna uległa zupełnemu strząskaniu. Gubernator odwieziony do szpitala zmarł.

WYDOBYCIE ZWŁOK Z WŁOSKIEJ ŁODZI PODWODNEJ.

Rzym, 9 sierpnia. (PAT.) Agencja Stefaniego podaje:

Łódź podwodna F 14 została przyholowana do Poli i przetransportowana do doków, gdzie dokonano wydobycia zwłok. Przy pracy tej byli obecni admirałowie i dowódca korpusu armii w Tryjeście złożył na rufie łodzi kwiaty, jako dowód hołdu armii dla bohaterów marynarki. Praca nad wydobyciem zwłok trwała kilka godzin i była bardzo utrudniona z tego powodu, że we wnętrzu łodzi znajdował się jeszcze gaz chlorowodorowy.

27 zwłok ułożono na wielkim pontonie, poczem przewieziono je do szpitala marynarki i złożono w kostnicy. Oficerowie marynarki pełnią straż honorową przed zwłokami. Pogrzeb odbędzie się dnia 10 bm.

ROKOWANIA RUMUŃSKO - NIEMIECKIE.

Berlin, 9 sierpnia (PAT.) Prasa tutejsza donosi z Bukaresztu, że rumuńska delegacja do rokowań z Niemcami wyjechała stamtąd w następującym składzie: Były gubernator rumuńskiego Banku Narodowego Oromolu, przedstawiciel komisji reparacyjnej Amtonescu, minister skarbu i obecny dyrektor rumuńskiego Banku Narodowego Lapedatu.

WIELKI POŻAR W RZEŚNIE POLSKIEJ.

Lwów, 10 września.

W Rześniu Polskiej wybuchł wczoraj około 4 godz. popoł. żywiołowy pożar prawdopodobnie wskutek nieostrożnej zabawy dzieci z zapalkami w zabudowaniach podurzędnika Pycha. W przeciągu 15 minut 10 gospodarstw stało w płomieniach.

Pierwsza przybyła na ratunek straż pożarna z Rzesznu Ruskiej a potem ze Lwowa motorowa sikawka z rezerwowym woda i straż wojskowa z magazynów amunicji na Hołosku. W gaszeniu pożaru brało czynny udział kilku młodych kadetów. O godz. 8 wiecz. pożar zlokalizowano.

Przegląd prasy.

D ZASADNICZEJ IDEJI FASZYZMU.

W „Dniu Polskim“ czytamy:

Otóż wieki błąd nasz leży właśnie w tem, iż na idee faszystowska patrzymy jako na coś specyficznie włoskiego i, że tak powiem, mussolinowskiego. Ażebym wznieść się wyżej i osadzić rzecz z punktu widzenia ogólnoludzkiego i ogólnodziejowego, powołano świeżo do życia „Centrum międzynarodowe do studiów nad Faszyzmem“ (Centre international d'études sur le Fascisme), z siedzibą w Lozannie. Prezes tego instytutu, p. H. de Vries de Heekelingen, Belgijczyk, napisał do pierwszej publikacji instytutu (Annuaire 1928 Nr. 1) uster, który pozwoli sobie tu streścić. Zaczyna autor tak:

„Ażebym z pożytkiem badać faszyzm, należy przedewszystkiem zdać sobie sprawę z trzech faktów:

1. Faszyzm przywraca zasady społeczne i polityczne, które rządziły światem cywilizowanym przed zapanowaniem indywidualizmu, który wyszedł z Renesansu.

2. Zasady te mogą być stosowane powszechnie, lecz przybierają w życiu różne postacie stosownie do okoliczności, w których są realizowane. Wskutek tego nie przesadza ja one, jaka forma rządu jest najodpowiedniejsza.

3. Zastosowanie rzeczonych zasad we Włoszech nie stało się możliwą drogą akcji parlam., a dzięki rewolucji. Należy więc w działalności włoskiego faszyzmu odróżnić to, co w niej jest wynikiem przyrzadku, od tego, co jest logicznym następstwem samego systemu“.

W subtelnej analizie stwierdza dalej p. de Vries, że zasady faszyzmu wypływają z dwóch prawd, po pierwsze, że człowiek jest z natury stworzeniem społecznym, żaden zaś organizm społeczny zawiązać i utrzymać się nie da bez ustanowienia w nim władzy i dyscypliny, po drugie, że czyny ludzkie podlegają prawom przyrody, prawom ducha i prawom bożym, dobro i zło nie mierza się więc zadowoleniem jednostek, a mają wyższy byt obiektywny.

Wielki szturm na te dwie prawdy rozpoczął się z Renesansem, czyli Odrodzeniem, Humanizmem Odrodzenia przybierał kolejno dwie formy: chrześcijańska i pogańska. Niestety zwyciężył humanizm pogański, a z nim kult, ubóstwienie człowieka. Reformacja przyznała jednostce boskie natchnienie. Rewolucja francuska ogłosiła równość wszystkich ludzi, zgłosiła wszystkie przyrodzone i historyczne organizacje wiążące jednostkę z Państwem, a Państwo uznała jedynie za spółkę zawarła na podstawie dobrowolnego „kontraktu“

między obywatelami. Z tej koncepcji wyszedł demokratyczny parlamentarizm, oparty na głosowaniu powszechnym. Każdy, jednostka i każda grupa jednostek, czyli klasa ma prawo określać, co uważa dla siebie za dobre, a co za złe — i o ile znajdzie się w większości, narzucić to innym. Dobro i zło stało się więc czemś zupełnie względnym i zależnym od wygody jednostek.

Tę filozofię, wyrosła z humanizmu, faszyzm odrzuca całkowicie. Czyni ją odpowiedzialną tak samo za rządy klasowe dawnego regimenu, jak i za obecną groźbę dyktatury proletariatu. Zawsze był to triumf jednej klasy jednostek i ich interesów nad ogółem.

Otóż istota faszyzmu polega na tem, że za swa misję dziejową uważa zamknięcie ery indywidualizmu, a oparcie ustroju społeczeństw i państw na innej, wiecznej podstawie — mianowicie na samej istocie duszy człowieka jako stworzenia społecznego, podlegającego prawom naturalnym i bożym.

To, co Mussolini przedsięwziął we Włoszech, jest próbą urzeczywistnienia tego wielkiego programu w jednym, poszczególnym kraju, przy uwzględnieniu charakteru i przeszłości historycznej jednego narodu, i to jeszcze w danym momencie jego dziejów. Zasadniczym więc błędem jest już samo zastanawianie się nad tem, czy ostre nieraz arbitralne środki, stosowane przez Mussoliniego, mogą się nadawać do naśladowania.

Bezwarunkowo należy wznieść się wyżej, do idei zasadniczej, do wielkiej inowacji, jaką faszyzm reprezentuje, a dopiero, jeśli ją się uzna za słuszną, szukać, jakby mogła w każdym kraju być realizowana.

PREZYDENT CZY RADA STANU.

W „Dzienniku Poznańskim“ czytamy:

Wprowadzić komunikat półoficjalny opublikowany po naradach konstytucyjnych Bloku Bezpartyjnego nie mówi prawie nic o treści obrad, łatwo domyślić się, że dyskusje przedewszystkiem wywołała kwestia źródeł dla władzy wykonawczej, gdyż to właśnie stanowi przedmiot rozważań i dociekań wśród fachowców i rzeczoznawców w Bloku, solidaryzujących się ponadto z sobą całkowicie. Możemy sobie łatwo wyobrazić schemat konstytucji wzmacniającej władzę w naszym państwie a narażającej jednak bieg spraw na trudności przy niedość sprawnie funkcjonującym aparacie parlamentarnym. Dla tego zabieg o uchylenie wszelkich takich trudności cechują przygotowania reformistyczne w kilku grupach a niektórzy posłowie i politycy pozaparlamentarni idą tak daleko, że pragną takiego składu jednego z ciał parlamentarnych, któryby na stałe uchylał wadliwość funkcjonowania jednego z dwóch członków parla-

mentu. Gdybyśmy więc sobie wyobrażali senat tak mocny, że wyrezytałby nawet głowę państwa i chronił przed koniecznością przeciwstawienia się sejmowi względnie korygowania ustaw sejmowych, wówczas sejm w dotychczasowej postaci jeśli chodzi o jego skład liczebny mógłby pozostać, a wzmacnione w życie 26 r. prerogatywy głowy państwa wystarczyłyby całkowicie. — Gdybyśmy w dalszym ciągu przyjęli, że kiedyś gdy już obecnie działający ludzie nie będą wchodzić w rachubę prezydentem Rzeczypospolitej byłaby indywidualność słabsza wówczas ciężar sprawowanej władzy spadłby prawie niepodzielnie na ów senat czy radę stanu, decydująca jako główne źródło decyzji państwowych. Nie mamy zamiaru, ani możliwości wypowiedziania tu osądu w tej materii, pewnym jest jednak, że trzeba się liczyć z tą opinią jako z opinią ludzi wpływowych, rozumiejących dostatecznie doniosłość zasady, że Piłsudski wystarcza sam sobie, aby utrwalić się w polityce swego kraju natomiast regimenu Piłsudskiego jako zjawisko zbiorowe wymaga zbiorowej współpracy, wymaga zespołu, który ten będzie silniejszy im mniej będzie musiał liczyć się z koniecznością doboru ludzi na zasadach parlamentarnych. Pojawienie się takiej koncepcji wystarcza, aby wywołać tak w kraju, jak zagranicą niezbedną w takich wypadkach dyskusję, która oczywiście można opanovać ba nawet wyzyskać.

Aczkolwiek projekty tych, którzy przedewszystkiem i wyłącznie pragnęliby widzieć władzę skupioną w ręku prezydenta Rzeczypospolitej odbiegała bardzo daleko od pierwowzoru amerykańskiego zwałczane są przedewszystkiem przy pomocy tego argumentu, że stosunki polskie mocno się różnią od amerykańskich. Oczywiście gdyby to miał być argument rozstrzygający zły byłoby z przyjaźni „prezycjonalności“. Zdaje się jednak, że ich pozycja jest co najmniej równie silna jak pozycja zwolenników Rady Stanu, gdyż prezycjonalność odpowiada bardziej charakterowi narodowemu i dotychczasowemu układowi sił politycznych w państwie, wymagającemu raczej pośrednika o dużym autorytecie aniżeli automatycznego regulatora w postaci silnej korporacji senackiej.

W każdym razie z którejkolwiek strony do zagadnienia reformy ustroju się podchodzi przesunięcie punktu ciężkości od sejmku ku innej instancji stało się postulatem ogólnym.

ŻARTY Z POWAŻNEJ SPRAWY.

„Głos Prawdy“ pisze:

senator Posner wysuwa nowe zgoła hasło „naprzód trzeba obronić konstytucję marcową, potem będziemy ją reformować“. Niepodobna zorientować się, czy chodzi tu o żart,

czy o wotum nieufności dla posła Niedziałkowskiego, który, za zgodą i z polecenia partii, opracowuje owe reformy konstytucji marcowej. Za tem pierwszym przypuszczeniem przemawia argument p. senatora, że z konstytucji marcowej „cieszyłby się i Adam Mickiewicz i Joachim Lelewel“. Zaiste, druzgocacy argument!

Jest rzecz słuszną, gdy senator Posner domaga się by naród żywił cześć dla Mickiewicza i dla Lelewela. Natomiast najzupełniej niezrozumiałem jest dławienie drogi do tej myśli prowadzi, w jego przekonaniu, poprzez zagadnienia ustrojowe; dławienie potrzebne jest w tym celu by demokracja „trzęsła się niby deska na ruchomem błocie“, a konstytucja marcową i wytworzona przez sejm na mocy danych przez nią temu sejmowi uprawnień rzeczywistość, byłaby ideałem szczęścia i pomyślności, godnym poematów Mickiewicza.

PRZEWRÓT W PRZEMYSŁE ANGLISKIM.

W „Naszym Przeglądzie“ czytamy:

Rada Generalna Trade-Unionów brytyjskich dała ponownie świadectwo wielkiej dojrzałości politycznej, przeciwstawiając się buntownicznemu wystąpieniu grupy rewolucyjnej

Grupa ta domagała się, aby przed stawiciele syndykalizmu brytyjskiego nie brali udziału w konferencji, zwołanej z inicjatywą sir Alfreda Monda, (obecnie lorda Malchetta) i mającej na celu przeprowadzenie drogi porozumienia pokojowych stosunków w przemyśle brytyjskim. Rada Generalna nie tylko odrzuciła to żądanie, ale ostro potępiła podstawowe punkty programu grupy rewolucyjnej, głoszące, jakoby „nie istniała i nie powinna istnieć możliwość porozumienia pomiędzy kapitałem a pracą“. Rewolucjonisci opierają dowodzenia swoje na założeniu, że wszelki tego rodzaju kompromis podlega za sobą nieuchronnie podopiecznym pracą kapitałowi. Wychodząc z takiego założenia, uważa grupa rewolucyjna (vide popierany finansowo przez Sowietów komunistyczny odłam) za główne zadanie swoje tyczenie z kapitalizmem nieustannej walki a outrance i unikanie wszelkiej możliwości porozumienia.

Jak dalece znikomy liczebnie jest wszakże ten odłam, świadczy fakt, że Rada Generalna Trade-Unionów nie tylko z łatwością odparła jego ataki, ale posunęła się jeszcze dalej, przyjęła bowiem 18 głosami przeciwko 4 projekt utworzenia Narodowej Rady Przemysłowej, złożonej z 66 członków, z których 33 wejść ma z pośród członków Rady Generalnej i stanowić żywioł syndykalistyczny Rady Narodowej przemysłu, gdy po zostałych 33 członków obierać mają dwie wielkie organizacje pracodawców: narodowa konfederacja organizacji pracodawców oraz federacja przemysłowców brytyjskich.

KAMIL GIŻYCKI.

12)

Od wschodu na zachód.

COLOMBO.

Co się stanie, gdy naród ten, żyjący dotychczas pod wpływem fantastycznych wierzeń i legend, naród pototów i marzycieli, naród, dla którego każda żywa istota jest tylko etapem wędrówki duszy ku Nirwanie, zapomni o tem, że zabijać jest grzechem, że cierpienie i pokora doprowadzi do niebios, że te palmy, kokosy, banany i drzewa chlebowe nie są mieszkaniem dobrych duchów, owocami umiłowanych życia człowiecze, że woń kwiatów nie jest zapachem dobrych czynów zmarłych, zamienionych po śmierci w cudne kwiecie, że dusza grzesznika przejść musi wszystkie etapy udoskonalenia, przepędzając długą tulaczkę w ciałach najpodlejszych istot, co stanie się, gdy miast prasy-

wności, hasłem będzie: oko za oko, ząb za ząb?

O! Wtedy nie pomogą największe pancerniki, nie pomogą eskadry lotnicze, Anglia skurczy się do swych marnych wyseppek i powoli zginie! Zgi nie tembardziej, że we wszystkich koloniach tego imperium wrzenie przybiera zastraszające rozmiary.

Lecz jakże tu wśród tej krainy baśni, snuć takie ponure obrazy? Jak myśleć o mordach i pożogach tu pod lazurowym niebem Indyi, gdy cała przyroda śpiewa hymn wiecznego życia i wesela?

Szybko decyduje się pójść gdzieś na peryferje miasta i tam w cieniu gajów palmowych doczekać wieczoru, ale już po kilkudziesięciu krokach, zaciekawiają mnie bogate wystawy sklepów z wyrobami z kości słoniowej i szylkretu. Widać tu niezmiernie misternie wykonane figurki Buddy, spoczywające w kwiecie lotosu, kobieco piękne Majtreji, statuetki Wisznu, Sive i Brahmę, dalej piękne rzeźby zwierząt, na-

szczytniki, różne cacka, papierońnice i cygarniczki w przeważnej części kryte płaskorzeźbą. Z rzeczy tych, szczególnie uważa moją przykuła grupa przedstawiająca walkę słonia z tygrysem. Nie była to praca wykonana przez zwykłego rzemieślnika, praca tu zinkowa, grupę tę stworzył skończony artysta, znakomity znawca anatomji i śmieci twierdzić: naoczny świadek takiej walki gdzieś w głębi indyjskiej dżungli. Scena przedstawiała moment, w którym rozjuszony słoń, chwyciwszy trąbę w pół cielsko tygrysa podniósł je w górę, by całym rozmachem grzmotnąc śmiertelnym wrogiem o zieleń. I tyle było wściekłości w wyrazie oczu słonia, taka niepołamowana siła i rozmach były z jego kształtów, taka rozpaczliwa bezwładność cielska tygrysa, chcącego ostatnim skurczem, wysuniętych pazurów wpić się w trąbę zwycięzcy, że czuło się, iż artysta w rzeźbie tej dał własne przeżycie, głęboko wyryte w pamięci. Spostrze-

żenie moje okazało się zupełnie słuszne, bo gdym zaszedł do sklepu zapytać, kto rzeźbę tę wykonał, usłużny kupiec zaprowadził mnie do przyległej pracowni, gdzie kilkunastu Indusów porało się z kawałkami kości słoniowej i pokazując na starszego już mężczyznę, kalekę bez nogi, o twarzy dziwnie zbolalej i dużych tesknych oczach, rzekł szeptem:

— Ten oto panie. W młodości żył on w dżungli i zajmował się polowaniem, aż razu jednego raniony przezeń tygrys zdruzgotał mu nogę. Jakś dobry biały misjonarz znalazł go dogorywającego obok sztywnego już tygrysa, opatrzył rany, przewiózł do szpitala, gdzie ranionemu odjęto nogę, ale tym sposobem uratowano życie. Cóż, jako kaleka nie mógł już wrócić do swego zawodu, nie mógł też żyć się z otoczeniem miasta, wołała go dżungla, wołała wolna niczem nie krepowana przyroda.

(C. d. n.)

O czem mówi się w Londynie.

Wielki zjazd polityczny pod znakiem Indji. — Egzotyczni goście z Dalekiego Wschodu. — Walka z nieubłaganim wrogiem ludzkości. — Kłopoty z Ameryką i dolarami. — Walka o równouprawnienie kobiet angielskich.

(Od naszego specjal. korespondenta).

Londyn, sierpień.

Londyn stał ostatnio pod znakiem dwóch wielkich zjazdów. Pierwszy to wielki zjazd polityczny wszystkich książąt, maharadzów i radzów indyjskich, którzy co pewien czas zbierają się w Londynie, ażeby omówić sprawę stosunku poszczególnych terenów Indji do korony angielskiej. — oraz by w dotychczasowych układach, łączących Anglię z poszczególnymi prowincjami na terenie Indji, poczynić wszelkie konieczne zmiany. — Jeśli weźmie się pod uwagę fakt, iż bardzo Anglii zależy na Indjach, które nazywane są „perłą korony angielskiej“, — jeśli uwzględni się, jak Anglia skrupulatnie przestrzega każdy węzeł, stojący na straży łączności Indji z metropolią angielską, — nie dziwnego, że obecny zjazd skupił na sobie jaknajwyższe zainteresowanie. — Obrady toczyły się jednak przy zamkniętych drzwiach — tak że do wiadomości publicznej nie przedostawały się zbyt szerokie wiadomości. — Dyplomacja angielska nie dopuszcza bowiem chętnie do ujawniania szczegółów, składających się na łączność Indji z Anglią, — szczegóły te mogłyby bowiem odsłonić niejedną trudność angielską w zawiadywaniu Indjami. — mogłyby ujawnić, iż pomimo patronatu Anglii mają poszczególne państewka indyjskie liczne własne interesy i żądania, które z programem angielskim stają niekiedy w dość dużej sprzeczności. — Rząd angielski stara się wprowadzić zawsze antagonizmy te wyrównać, — woli jednak by w szerokiej opinii publicznej o nich nie wiedziano.

Zjazd książąt indyjskich wywołał jednak mimo tej oficjalnej powściągliwości bardzo żywe zainteresowanie w jaknajszerszych kołach towarzyskich. Egzotyczni władcy wschodu budzili bowiem zawsze ze względu na swe olbrzymie bogactwa, oraz przez skłonność do awanturniczych przygód, dreszcz sensacji, o którym długo i szeroko zawsze się w Londynie mówiło. — Zainteresowanie było tym razem o tyle większe, że obecnie przybyło do Londynu aż 237 władców z najrozmaitszych prowincji Indji. — Byli pomiędzy nimi młodzi, tajemniczy radzowie, — byli starsi maharadzowie, wiozący ze sobą niezliczone skarby w drogocennych klejnotach, zdobiących ich stroje, — byli wreszcie i oryginalni władcy — filozofowie którzy w pełni zachowali swą odrębną, wiekową kulturę i zwyczaje, tak ciekawe dla każdego Europejczyka. — Wszystkie te szczegóły budziły oczywiście ożywione zaciekawienie i omawiane były jaknajdokładniej wśród towarzyszy londyńskich.

Obok tej egzotycznej sensacji mówiono również wiele ostatnio w Londynie i o drugiej niemiłej ciekawej imprezie, a to o międzynarodowym zjeździe naukowym, poświęconym sprawie zwalczania największego wroga ludzkości, choroby raka. — Z najdalejszych okolic zjechali się do Londynu najwybitniejsi uczeni, ażeby przedstawić dotychczasowe swe starania na polu walki z nieznanym, niszczącym życie tysięcy ludzi, zarazkiem raka. — Padały oczywiście najrozmaitsze teorie, które uwydatniły jednak raz jeszcze fakt, że nauka jest na razie wobec choroby raka bezsilna. Dwa zasadnicze punkty widzenia znaczący się jednak w całej dyskusji. Jedni uczeni udowodniali, że cały wysiłek współczesnej medycyny iść musi w kierunku odkrycia straszliwych zarazków raka, — inni znowu stwierdzali, że rak jest chorobą która nie powstaje z zarazków, dostających się z zewnątrz do organizmu, — lecz powstaje wewnątrz organizmu na skutek pewnych chorobowych objawów po-

szczególnych organów ludzkich. — Na jedno zgodzili się jednak wszyscy uczestnicy kongresu, a to na stwierdzenie, że walka z rakiem musi być dalej jaknajenergiczniej prowadzona. I w tym celu postanowiono w roku 1930 zwołać nowy kongres uczonych, ażeby omówić dalsze starania w walce z tym wrogiem ludzkości. — Nowy kongres odbędzie się jednak już w Belgii.

Obok „sensacji“ ma Londyn również i swoje „kłopoty“. Jednym z nich jest walka z amerykanizacją i dolarami, które — jak w całej Europie — tak i w Anglii dają się silnie we znaki. — Otóż ostatnio obliczono, że od czasu zakończenia wojny światowej wywieziono z Anglii do Ameryki 21 milionów najrozmaitszych antycznych przedmiotów artystycznych. — Stawia to poważny ubytek kulturalny dla Anglii. — Toteż z najrozmaitszych stron padać zaczynają ostatnio głosy, domagające się od rządu angielskiego wydania ustawy, któraby zapobiegła temu ogałaniu Anglii z wartościowych dzieł. — W dyskusji zabierają głos najwybitniejsi przedstawiciele świata artystycznego, — wobec czego oczywiście cała sprawa nabiera wielkiego rozgłosu.

Nie mniej żywa jest również dyskusja i kłopoty z... kobietami angielskimi! Anglia jest państwem, gdzie kobietom niezbyt chętnie przyznaje się równe

prawa z mężczyzną. — Konserwatyzm pod tym względem jest dość silny. Niedawno dopiero uzyskały kobiety angielskie prawo wyborcze do parlamentu, i z prawa tego korzystają dopiero po raz pierwszy przy nadchodzących wyborach. — Tę zdobycz kobiet starają się jednak konserwatyści angielscy nieco osłabić i ostatnio rzucają się hasła w sprawie ograniczenia liczby słuchaczek na uniwersytetach angielskich. — I tak domagają się przeciwnicy równouprawnienia kobiet, by większość uniwersytetów angielskich stała otworem tylko dla mężczyzn, — w nielicznych zaś tylko zakładach mogłyby kobiety studiować razem z mężczyznami. — Takie stanowisko motywują wrogowie emancypacji kobiecej w ten sposób, iż dowodzą, że udział kobiet w wykładach utrudnia czystość (zwłaszcza na medycynie) swobodę wykładającego profesora. Poza tem zaś udział kobiet na uniwersytetach utrudnia... sportowe wychowanie i kulturę młodzieży uniwersyteckiej. Oczywiście, że ten zamach na równouprawnienie kobiet wywołał w kołach kobiecych jak najżywszą akcję protestacyjną. Angielki zamierzają w obronie swych praw wystąpić z jak największą energią i stanowczością. Jeśli uwzględni się upór emancypantek angielskich, nie należy wątpić w ich zwycięstwo...

Stanisław Brzostowski.

Czeska książka o Polsce.

Praga, w sierpniu.

Znane praskie wydawnictwo „Vesmir“ wydaje popularną bibliotekę monografij ze wszystkich gałęzi wiedzy, p. t.: „Zakłady“ t. j. „Podstawy“. W bibliotece tej wyszła ostatnio zbiorkowa książka p. t.: „Polska współczesna. Państwo i naród“*, zawierająca czternaście artykułów o kwestiach politycznych, społecznych, kulturalnych i gospodarczych. Autorzy poszczególnych rozdziałów, przeważnie wybitni polscy fachowcy, umieli temat opracować przejrzysto tak, jak jest to dla ogólnego zorientowania zagranicznego czytelnika niezbędne. Redakcja ogólna, spoczywająca w ręku dra Bohumila Vydry, dobrała tematy i ugrupowała je w sposób czyniacy z dzieła doskonały praktyczny informator o Polsce. Niestety — nie bez luk, które umniejszają wartość tej, skądinąd cennej i interesującej książki, za której wydanie należy się istotne uznanie i wydawnictwu i redaktorowi, zasłużonemu działaczowi na polu polsko-czeskiego zbliżenia kulturalnego. (Dr. Vydra jest od kilku lat lektorem języka czeskiego w Uniw. Warszawskim).

Książka obejmuje następujące rozdziały: Polska pod względem geograficznym, etnograficznym i wyznaniowym (E. Maliszewski) — Konstytucja polska 1921—26 (W. Makowski) — Stosunki polityczne (W. Giełżyński) — Stosunki gospodarcze i społeczne (A. Rose). Współczesne szkolnictwo polskie (H. Radlińska) — Nowsza literatura polska (L. Płoszewski) — Praca kulturalna - oświatowa (St. Lempicki). Sztuki piękne (M. Treter) — Muzyka (K. Stromenger) — Filozofia polska (A. Zielińczyk) — Sport polski (W. Jurosza Dąbrowski) — Polityczne stosunki polsko - czeskie w przeszłości (J. Macurek) — Stosunki gospodarcze czesko - polskie (J. Slemr) — Współpraca kulturalna polsko-czesko-słowacka dawniej i obecnie (B. Vydra). — Dziełko ozdobione jest nadto

* Současné Polsko. Stát a národ. Uspóradil Dr. B. Vydra — „Vesmir“, nakl. a wyd. společnost v Praze. 1928. str. 151.

portretami i obrazami miast polskich oraz mapką (mogłaby być lepsza!).

Wspomniane już wyżej luki i usterki są, przynajmniej niektóre, na tyle ważne, że powinny być bezwzględnie usunięte przy nowym wydaniu książki. Wytkać je musimy częścią autorom poszczególnych artykułów, częścią redakcji ogólnej. Zasadniczo stwierdzamy pominięcie w dziele dwu niezmiernie doniosłych kwestyj, jednej politycznej i jednej kulturalnej.

Mianowicie szersze koła publiczności czeskosłowackiej dotychczas jeszcze słabo się orientują w dziele odbudowania państwowości polskiej. Krąży wiele błędnych mniemań na ten temat. Obiektywny artykuł o przebiegu akcji niepodległościowej i rozwoju polskiej myśli politycznej w XX stuleciu, (w szczególności należałoby przedstawić lata 1914—18), byłby bardzo na miejscu w książce o Polsce współczesnej. Twierdzimy nawet, że jest w niej niezbędny. Wiele objawów obecnego życia polskiego da się zrozumieć tylko w związku z minionymi wydarzeniami politycznymi. O tem redakcja powinna była pamiętać. — Nadto ustrój Państwa polskiego (administracja i t. d.) nie znalazł w dziele całkowitego przedstawienia. Pod tym względem nie są tu wystarczające artykuły prof. Makowskiego (o konstytucji) i W. Giełżyńskiego (o stronnictwach polit.).

Drugim ważnym brakiem jest brak rozdziału poświęconego nauce polskiej ogólnie omawiającego całkowity polski dorobek cywilizacyjny. Nie może go zastąpić ani artykuł prof. Lempickiego, wliczający instytucje naukowe i oświatowe, ani obraz szkolnictwa (powszechnego i średniego) H. Radlińskiej. Wyższe uczelnie polskie nie zostały objęte programem książki o Polsce — redakcja uznała jedynie za stosowne dać jejitem małą (nieściasną) informację o ilości tych wyższych uczelni. — Jeden dział naukowy, filozofia polska, został przedstawiony wprawdzie w osobnym rozdziale, ale jego pewna drobiazgowość poniekąd znów

odbija od ogólnego charakteru książki, przedstawienie zaś osobno tak obszernie filozofii tem silniej zwraca uwagę na nieuwzględnienie innych gałęzi nauki polskiej.

Szkoda także, że obaj, kwestje gospodarcze omawiający autorzy (J. Slemr i A. Rose) nie rozwineli kwestji polskiego morza, która dla handlu i przemysłu czeskosłowackiego mieć może znaczenie pierwszorzędne; zainteresowanie polskim Bałtykiem stale silniej objawia się w Czeskosłowacji.

Wkońcu znajdujemy ostrożny, miły czący o dawnej rywalizacji Piastów i Przemysławów, przegląd historyczny stosunków politycznych obu narodów. Ujęciu problemu ze stanowiska wspólności słowiańskiej można przyklasnąć; autor (J. Macurek) i na przyszłość zaleca o tej wspólności pamiętać. — Drugi tego rodzaju artykuł jest pióra samego redaktora dziełka, dra Vydry. Píše on o kulturalnych związkach polsko - czeskich nader interesująco, nie bez luk jednak, zwłaszcza o ile chodzi o czasy najnowsze. M. in. pominał autor zupełnie środowisko lwowskie n. p., którego pracowników, jak prof. Lehr - Splawińskiego, Fischera, kust. Wisłockiego i in. należało bezwzględnie wymienić, obok działaczy warszawskich. W rozdziale tym przydałoby się również parę uwag zasadniczych o metodach kulturalnej współpracy obu narodów. — O Słowakach w tym rozdziale brak danych mimo, że rozdział nosi nazwę „współpraca czeskosłowacko - polska“.

Kończąc, powtarzamy, że jednak zauważone usterki nie zmniejszają zasadniczego uznania dla redakcji książki za podjęcie i przeprowadzenie jej wy-

Henryk Batowski.

Radjofonizacja polskich wsi.

W tych dniach odbyła się w ministerstwie spraw wewnętrznych międzyministerjalna konferencja w sprawie zainstalowania radjoodbiorników w poszczególnych gminach wiejskich. Udział w konferencji brali przedstawiciele ministerstw: oświaty, robót publicznych, poczt i telegrafów, oraz spraw wewnętrznych, a nadto przedstawiciele zrzeszenia samorządu ziemskiego i państwowych zakładów inżynierskich. Na konferencji uzgodniono ostatecznie wspólną akcję w pracy nad rozwojem radia po wsiach. Ustalono, że te gminy wiejskie, które nie będą miały własnych środków na pokrycie wydatków, związanych z instalacją sieci radiowej, mogą za pośrednictwem zrzeszenia spółdzielczego gospodarzo inwencyjnego samorządów powiatowych otrzymać kredyt z Państwowego Banku Rolnego, Polskiego Banku Komunalnego, oraz Kredytowego Banku Komunalnego (obejmuje była dzielnicę pruską).

Opracowania strony technicznej tej akcji, tj. ustalenia typów radjoodbiorników, wytyczenia zasięgów poszczególnych stacji radiowych polskich, urzadzenia kursów dla obsługi radiowej itp. podjęło się ministerstwo poczt i telegrafów. Sprzęt radiowy ma być dostarczony przez państwowe zakłady inżynierskie, przyczem sprzęt ten będzie wyrabiany wyłącznie z materiałów krajowych. W najbliższych dniach min. spr. wewn. wyda do wszystkich wojewódów okólnik w sprawie zapoczątkowania tej doniosłej akcji, mającej na celu przeprowadzenie radjofonizacji polskiej wsi.

SUSZARNIE
KUNZ LWÓW, Telefon 155.
Króla Łeszczyńskiego 41.

Ogólne zasady nowej procedury karnej.

Z dniem 1 lipca 1929 r. wszyscy miłośnicy Rzpłtej przejdą, że się tak wyrażymy, pod panowanie nowej procedury karnej. Nowe prawo zawiera szereg innowacji procesowych i z tego względu konieczne jest, aby szersza opinia publiczna orientowała się przynajmniej w punktach zasadniczych zmian, mających wejść w życie. Co do historii samej ustawy zauważyć należy, iż ustawę opracowała utworzona w dniu 16 lipca 1920 r. sekcja postępowania karnego Komisji Kodyfikacyjnej. W maju 1921 r. sekcja wybrała podkomisję, złożoną z pp. Krzymuskiego, Mogińskiego i Rymowicza celem opracowania projektu artykułowanego

Podkomisja odbyła 42 posiedzenia dla zredagowania projektu. Dnia 19 maja 1926 r. gotowy projekt procedury złożyła Komisja Kodyfikacyjna na ręce ministra sprawiedliwości. Co do samego układu ustawy Komisja Kodyfikacyjna wychodziła z zasady, iż projektowana ustawa powinna być zupełnie nowa. W imię tej zasady stworzono układ odrębny. Nowa procedura analogicznie z podziałem kodeksów karnych podzielona została na dwie części: część ogólną i część szczegółową.

W części ogólnej, obejmującej pięć ksiąg umieszczono wszystkie normy podstawowe, odnoszące się do wszystkich działów postępowania karnego. Należą tu: właściwość i zakres działania sądów, wyłączenie sędziego, strony obrońcy, dowody oraz środki zapobiegawcze. W ustawach państw innych jak np. w obowiązującej w b. Kongresowej procedurze rosyjskiej odpowiednie przepisy rozrzucone są po całej ustawie, często są powtarzane, zawierają niedomówienia, stwarzając pole dla różnorodnej ich wykładni. Układ procedury polskiej zbliżony jest najwięcej do układów ustaw niemieckiej i włoskiej, aczkolwiek w wielu punktach różni się od obu tych ustaw. Dzięki powyższej metodzie przejrzystość i łatwość orientowania się w nowej ustawie jest istotnie zapewniona. Jeżeli chodzi o rozmiar nowej ustawy to liczy ona 663 art. podczas gdy ustawa austriacka krótsza pozornie, liczy ich 494, ustawa zaś rosyjska — 1080. Ze względu na zwężność zdań ustawy polskiej okazuje się, iż ustawa austriacka liczy około 348.000 liter, podczas gdy ustawa polska zajmuje około 188.700 liter druku, a więc blisko 2 razy mniej.

Na wstępie nowej procedury mamy ujęte w 10 artykułach fundamentalne

jej zasady pt. „Przepisy ogólne”. Na uwagę zasługuje przepis art. 2-go, który głosi: „Sąd wszczynają postępowanie na żądanie uprawnionego oskarżyciela”. A zatem nie sąd z urzędu wszczynają postępowanie, lecz na wniosek, czyli ustalona u jest wyraźnie zasada skargowości tj. oddzielenia oskarżyciela od sędziego. Zasada ta w teorii uznana jest oddawna. w ustawodawstwach jednak holdują jej tylko prawo hiszpańskie, niemieckie, austriackie, węgierskie i japońskie. Procedura rosyjska pozwala na wszczęcie postępowania przez sędziego z urzędu pomimo tego, iż połączenie roli oskarżyciela z rolą sędziego uniemożliwia bezstronność wyrokowania.

Niemniej doniosła od powyższej jest w przepisach ogólnych kwestja t. zw. przedsadu cywilnego. Przedsad cywilny zachodzi wtedy, gdy sąd karny zawieszają postępowanie w sprawie do czasu rozstrzygnięcia wyłaniającej się kwestji cywilnej przez właściwy sąd cywilny. Kwestja owego przedsadu cywilnego sporna jest w teorii i praktyce. Procedura rosyjska nakazuje w 3 wypadkach zawieszenie postępowania karnego aż do czasu rozstrzygnięcia przedmiotu spornego przez sąd cywilny. Przepis ten stał się w Rosji carskiej powodem niestychanego zatamowania wymiaru sprawiedliwości. W każdej sprawie karn. np. o sprzeniewierzenie oskarżony dowodził, iż pieniądze istotnie zatrzymał, lecz miał prawo tak uczynić, gdyż mocodawca był mu pewne sumy winien z rozrachunku. Wobec takiego dictum sąd karny postępowanie zawieszają, często na kilka lat, do czasu rozstrzygnięcia sporu między stronami przez sąd cywilny. Proces cywilny trwał zwykle kilka lat, połączony był z kosztami i kończył się wreszcie tajną ugodą między stronami dzięki czemu zapadał wyrok na korzyść przywłaszczyciela. Na podstawie wyroku cywilnego sąd karny oskarżonego wbrew oczywistym faktom, zmuszony był uniewinnić. Komisja Kodyfikacyjna doceniając niebezpieczeństwo t. zw. przedsadu cywilnego ustaliła w art. 7 krótko i kategorycznie: Sąd karny rozstrzyga sam wszelkie zagadnienia prawne, wynikające w toku postępowania i nie jest związany orzeczeniem innego sądu, lub urzędu. Zacytowany przepis ma znaczenie zasadnicze. Sąd karny pod działaniem nowej procedury będzie miał swobodę rozstrzygnięcia wszelkich komplikacji cywilnych i innych, wyłaniających się

w sprawie. O zawieszeniu postępowania nie będzie mowy, a zyska na tem szybkość i racjonalność wymiaru spra

wiedliwości, która była główną wytyczną prac prawodawcy polskiego. K. Kl.

Kultura, nauka i sztuka.

STACJA NADAWCZA „DLA WSZYSTKICH” W NOWEJ ZELANDJI.

Zainteresowanie radjem wśród ludności Nowej Zelandji z roku na rok wzrasta. Liczba zarejestrowanych radio - abonentów wynosi tam w obecnej chwili zgóra 40.000. W ostatnim czasie mieszkańcy stolicy Nowej Zelandji, Auckland utworzyli Towarzystwo Radiowe, które będzie miało za zadanie wybudowanie specjalnej stacji radiofonicznej, dostępnej dla wszystkich, zarówno dla osób prywatnych, jak i stowarzyszeń, pragnących przez radio wygłaszać odczyty, komunikaty etc., mające ogólniejsze znaczenie. Władze udzieliły już koncesji na założenie takiej stacji i kapitał na wybudowanie „broadcastingu dla wszystkich” już zebrano. Stacja ta jeszcze w ciągu r. b. ma być oddana do użytku publicznego.

RADIODYKTATURA WE WŁOSZACH.

We Włoszech, jak wiadomo, Mussolini wydał rozporządzenie, według którego każdy teatr i każda sala koncertowa musi zezwolić na transmitowanie widowisk i koncertów na radio, jeżeli rząd lub uprzywilejowane towarzystwo radiowe tego zażąda. Według tego samego rozporządzenia żadnemu śpiewakowi, ani artyście dramatycznemu, recytatorowi etc., nie wolno się uchylać od wystąpienia przed mikrofonem, gdy tego od nich odpowiednie czynniki zażądają. Z drugiej jednak strony i na towarzystwa radiowe został nałożony obowiązek utrzymywania swoich urządzeń technicznych na takiej wysokości, aby wszystkie produkcje artystyczne mogły być transmitowane bez zarzutu. Rozporządzenie rządu włoskiego zmierza do tego, aby radio spopularyzować w kraju jaknajbardziej. Dotychczas bowiem liczba radio - abonentów w całym państwie nie przekroczyła cyfry 200 tys.

PROPAGANDA KULTURY W WARSZAWIE.

Na organizowanie bezpłatnych koncertów publicznych w ogrodzie i parkach Warszawy, przeznaczył ministerat zł. 6 tysięcy.

BULLETIN D'INFORMATION DES SCIENCES HISTORIQUES EN EUROPE ORIENTALE.

Dnia 21 i 22 lipca 1928 r. odbyło się

w Rydze posiedzenie komitetu redakcyjnego pisma „Bulletin d'Information des sciences historiques en Europe orientale”, założonego przez utworzony w r. ub. w Warszawie związek towarzystw historycznych Europy Wschodniej i wydawanego w Warszawie. Obecni byli: prezes prof. Lukinics (Węgry), redaktor naczelny — prof. Handelsman i sekretarz redakcji dr. Manteuffel (Polska), prof. Schmid (Austria), prof. Mansikka (Finlandja), prof. Balodes (Łotwa) i prof. Okuniew (emigracja rosyjska, Praga). Postanowiono kooptować do komitetu prof. Iwanowa (Bułgaria) i prof. Iorgę (Rumunia). Uchwalono wydać w r. b. drugi podwójny numer pisma, poświęcony literaturze historycznej łotewskiej, estońskiej i fińskiej, twórczości Rosji Sow., oraz pracom sławistycznym włoskim i niemieckim. W roku przyszłym pismo ukazywać się będzie kwartalnie. Zapewnione jest poparcie materialne przedstawicieli towarzystw, biorących udział w komitecie. Komitet redakcyjny był podejmowany nadzwyczaj serdecznie przez rektora Uniwersytetu prof. Zille, min. spraw zagran. Balodisa i oświaty dziekana Tentelisa. Min. Łukasiewicz podejmował z racji pobytu polskich delegatów w Rydze przedstawicieli Uniwersytetu łotewskiego.

KONKURS SZTUKI NA IX. OLIMPIADZIE.

Wobec mylnych informacji, dotyczących nagrody zdobytej w dziale malarstwa na konkursie IX Olimpiady, dyrekcja Towarzystwa Szerzenia Sztuki Polskiej Wśród Obcych stwierdza, na podstawie oficjalnego pisma Komitetu Olimpijskiego, że prof. W. Skoczylas otrzymał III-ą nagrodę w dziale malarstwa za cztery akwarele, przedstawiające dwóch łuczników. Diane i św. Huberta, a nie za drzeworyt, jak mylnie podały pierwsze telegramy.

W konkursie malarstwa brało udział 14 państw, 388 eksponatów.

W Ameryce już dawno zrozumiano, co to jest PRZEMYSŁ NARODOWY!

Dlatego też dzisiaj CO ? ROBOTNIK MA WŁASNY SAMOCHOD!

NOELLE ROGER.

Ten, który widzi.

Autoryzowany przekład z francuskiego
Zofii Skolimowskiej.
(Ciąg dalszy).

Przewidywałem już możliwość przewiezienia do Francji cudownego fresku. Dr. von Lecoq wytłumaczył mi technikę tej rzeczy. Miałem w tobołach watę, miękką wełnianą tkaninę i ramy. Zachwycała mnie myśl obdarzenia muzeum Guimeta tym unikatem bezcennym. Lecz skoro podzieliłem się tym projektem z Dulkanem, zauważyłem zdziwiony, że się zawahał przez chwilę.

— Jak chcesz — powiedział nareszcie. — Ostatecznie mogą tu dotrzeć i inni poszukiwacze. Jenó uważaj, aby Tybetańczycy nie powzięli jakich podejrzeń. Mój boy pomoże ci w robocie. Z prawdziwym zapałem czołgałem się przez tunel. Całe trzy dni, które Dulkan obrócił na wydobywanie pergaminów z salki z framugami, pracowałem w rotundzie sam z boyem. Ilekrotnie przechodziliśmy jej próg, trzeba było przenosić zmarłego-szroga sanktuarjum.

Wydostanie fresku z muru sprawiło mi niezmierną trudność. A nawet, mimo najdalej idących ostrożności, zламаłem postać Buddy przez

21)

zdenewrowania, którego przez dzień cały nie zdołałem się pozbyć.

Powtarzałem boyowi, jakby chcąc się pocieszyć:

— Złaczę kawałki tak szczelnie, że nikt nie rozpozna.

A gdy po wyjęciu ujrzałem rotundę pozbawioną mieszkańca tak pełnego życia i jasnowidzenia, przykre uczucie zmieniło się w niepojęty żal. Widocznie ów dziwny kraj, przemęczenie, a może dziwactwa Dunkana nadwyrężyły mój system nerwowy.

Buda zajmował dwie paki, wyścielone watą i cienkimi sianem, ukrytym między tobołami. Pomyślałem sobie: „Jakiż traf szczęśliwy, że niema tu przywódcy!” Zaś wieczór, gdy leżąc na piasku, wchłaniał mi świeżość zmięzchu, oświadczyłem Dulkanowi:

— Skończyłem. Ten, który widzi, jest zapakowany.

— Ach tak! Bardzo dobrze! — odparł.

Dziwiłem się, że tak mało zajęcia okazuje memu przedsięwzięciu. Spróbowałem przerwać milczenie.

— Jakież znaczenie przywiązujesz do tego fresku?

Zadrżał i zwrócił się do mnie.

— Ten Buda odczytuje przyszłość — rzekł stanowczo.

— Dulkanie! Czy tradycja daje nam jakie objaśnienia co do odczytywania przyszłości?

— Buda zachowywał ścisłą dyscyplinę wewnętrzną. Lecz... istnieją może tajemnice... tak, tajemnice, które nie zostaną nigdy wyjawione. Przeto, owa postać musiała być przed ludzkim wzrokiem ukryta. Wpatrywać się w nią, równa się nieledwie świętokradztwu.

Ton jego, zbyt poważny, podział mi na nerwy. Nie mógłby mówić inaczej o religii specjalnie jego sercu drogiej.

— Jakież zatem ja świętokradztwo popełnię! — ożwałem się prawie wbrew woli. W Paryżu niezliczone oczy będą się weń wpatrywać!

Spojrzenie Dunkana spoczęło na mnie przez chwilę, lekki uśmiech wykwitł na jego ustach, aby niebawem zagasnąć, a głos, jakby w oddali, wyszeptał:

— Kto wie czy dojrniemy do Paryża bez przeszkód.

Nie odezwałem się ani słowem.

Nazajutrz, gdy pracowałem w pierwszej sali, zbliżył się Dulkan i rzekł cicho:

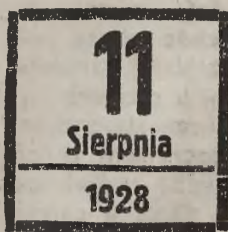
— Fatalny przypadek... Jeden z robotników, ten, który zachorował dziś rano, umarł teraz...

Wyrwał mi się okrzyk.

— Sza... Tamci dwaj nie wiedzą jeszcze. Przygotujcie ich niebawem. Widocznie, uder słowno... Mieliśmy wczoraj czterdzieści stopni w cieniu...

(C. d. n.)

Wiadomości bieżące.

Sobota

Tyburcego
Julio: Klary p.
Wschód słońca 4:28
Zachód 19:01

TEATR WIELKI.

Sobota 11 bm. „Żydówka“.
Niedziela 12 bm. „Straszny Dwór“.
Poniedziałek 13 bm. teatr zamknięty.

Teatr Nowości zamknięty.

KINOTEATRY.

Apollo: „Chińska papuga“.
„Lew“: „Motocyklem ponad obłoki“
oraz „Dziewczeta bez posagu“.
„Kino Chimera“: „W sidłach miłości apasza“.

Palace: „Krwawa litera“ z Lilianą Gish.

— Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych. W Pałacu Sztuki Salon Wiosenny, w lokalu przy ul. Dzieduszyckich 1

Do P. T. Prenumeratorów!

Zawiadamiamy, że już rozpoczęliśmy wstrzymywać wysyłkę dziennika PT. Prenumeratorom tak zamiejscowym jak i miejscowym którzy dotąd nie uiszcili przedpłaty za sierpień.

Ponowną wysyłkę pisma rozpoczniemy tylko po otrzymaniu powyższej prenumeraty.

— Z Teatru Wielkiego. Dziś w sobotę daje Teatr Wielki przepiękną operę Halewskiego „Żydówkę“, w której pożegna się z publicznością przed opuszczeniem lwowskiej sceny, pierwszy nasz tenor p. Perkowicz, w roli Eleazara. Dalszą obsadę stanowią pp. Platówna, Okońska, Kurzbart, Szymonowicz, Zopoth i inni Dyryguje p. Lehrer.

W niedzielę, na zakończenie sezonu bieżącego, idzie nieśmiertelna opera Moniuszki „Straszny Dwór“, w wykonaniu niezawodnego naszego zespołu operowego, a to pp.: Green-Skazowej, Okońskiej, Popowiczówny, Kurzbarta, Kruglowskiego, Łowczyńskiego, Szymonowicza i Tarnawskiego w partjach czołowych. Miłym uzupełnieniem opery będą ewolucje taneczne układu baletmistrza Faliszewskiego. Przy pulpicie kapelmistrz p. Turkiewicz.

— IV-ty Targ Drobin, Gołębi i Królików na VIII Targach Wschodnich we Lwowie połączony z pokazem gołębi i premiowaniem młodego drobin odbędzie się w dniach 7 do 11 września br. Wszelkich informacji udzieli i druki na zgłoszenia do wzięcia udziału przesyła Małopolskie Towarzystwo Rolnicze we Lwowie ul. Kopernika 20.

— Przyjechali do Lwowa. Hotel Krakowski: Józef Szuster z Radomia, Edward Mianowski z Krakowa, Jan Forner z Wiednia, Antoni Potocki z Łucka, Zofia Trembecka z Dębina, dr. Ch. Rabach z Turki n/Str., Feliks Winawer z Warszawy, Władysław Tarnowski z Warszawy, Eugeniusz Rekasiewicz z Pacanowa, Maurycy Groll z Antwerpii, Bronisław Szwarcenberg-Czer ny z Lublina, Maria Rudniewicz z Gruziądza, Jakób Szwiński z Rohatyna, dr. Jerzy Beyer z Warszawy, Irena Bielińska z Warszawy, Witold Zybrowski z Wiśniowczyka, Jerzy Pohorecki z Puław, Klemens Torosiewicz z Putiatynie.

— Staraniem Grupy Legionistów Lwowskich odbędzie się dnia 12 sierpnia o godz. 5-tej po południu w sali Instytutu Technicznego przy ul. Boularda 5. Publiczna Transmisja Radjowa. przemówienia Marszałka Józefa Piłsudskiego na zjeździe Legionistów we Wilnie. Transmisję poprzedzi krótki odczyt o Legionach. Czysty dochód na budowę pomnika śp. pułk. Lisa-Kuli. Miejsca siedzące 1.50 zł., stojące 1 zł. Aparat odbiorczy załączyła firma inż. K. Wiśniewski, ul. Szajnochy 2.

— Towarzystwo Zaliczkowe Urzędników Pocztowych we Lwowie, najstarsza Spółdzielnia kredytowa pocztowców, obchodziła onegdaj 50-letni jubileusz. — Założone 12 marca 1878

Historja i kosztorys linii Lwów-Łuck.

Otwarta w ubiegły czwartek linja kolejowa Stojanów - Łuck, uzupełniająca bezpośrednio i najkrótsze połączenie Lwowa z Wołyniem przebiega przez właściwe krajobrazowi Wołynia podłużne garby terenu t. zw. grzedy, przedzielone rynami. Taką rynnę terenową przecina linja kolejowa od Stojanowa do Sienkiewiczówki.

Budowę jej rozpoczęto w czasie wojny światowej. Wojska austriackie wybudowały 6 km. odcinka od Stojanowa do Bran. Wojska rosyjskie od Łucka do Dębowej Karczmy.

W latach 1920 i 1921 opracowano projekt zupełnego ukończenia tego szlaku, mającego łączyć Lwów ze stolicą Wołynia — Łuckiem. W lecie 1925 postanowiono natychmiast rozpocząć robotę. Wyłoniły się jednak kwestje, wskazujące na niezadwołenie zainteresowanych okolic z zaprojektowanej już trasy. Dodatkowe studia miały uczynić zadość życzeniom miasta Horochowa, aby zbliżyć trasę do tej miejscowości, jużto życzeniem przez myślą cukrowego w Haliczanych, wsi położonej na prawym brzegu Lipy przerzucenia trasy na ten brzeg.

Budowę linii rozpoczęła była dyrekcja budowy kolei w Warszawie późną jesienią 1925 r. W r. 1926 dalszą budowę zaleciło ministerstwo dyrekcji lwowskiej.

Kontynuowano w dalszym ciągu rozpoczęte przez dyrekcję budowy sondowania gruntu, jużto przez wiercenia, jużto przez bicie pali próbnych.

Dla ilustracji trudności niech posłuży fakt, że pał próbny na rzecze Lipie wbito do głębokości 15 m. niżej terenu. Pał ten przeszedł przez 7 m. grubą warstwę torfu i uzyskał dopiero w 14 metrze wystarczającą nośność.

Termin ukończenia robót i otwarcia ruciu tymczasowego naznaczono na dzień 1 stycznia 1928.

Gdy roboty były już w pełnym toku nastąpiła w końcu października 1927 wczesna zima, która spowodowała przedsiębiorstwa budowy do wstrzymania robót.

Interwencja ministerstwa i przyznanie przedsiębiorstwu dodatkowych odszkodowań za prace zimowa, skłoniły je do dalszego prowadzenia robót.

Dla umożliwienia betonowania większych mostów pobudowano cienki, mniejsze mosty zastąpiono prowizoria mi, których zbudowano 29 sztuk.

Ozięki gorączkowej pracy w dniu 8 marca 1928 można było przewieźć komisje ministerjalną pociągiem wprost z Sienkiewiczówki do Stojanowa. Przejazd był możliwy tylko dzięki temu, że świeże nasypy, wykonane w zimie były zamrażnięte. Odwiłż, która nastąpiła w kilka dni później, zdeformowała tor na odcinkach o bagnistym grun-

cie, wskutek czego ruch pociągów roboczych musiano ograniczyć.

Na odcinkach 2-gim i 3-cim podjęto roboty na nowo, przystąpiono do uzupełnienia osiadłych nasypów i ław obustronnych. Równocześnie kończono przepusty i mosty, układano boczne tory stacyjne i zwrotnice, budowano sygnaly i zabezpieczenia ruchowe dla stacji Zwiniacz, kończono wieże wodna, pompownię, studnie i żurawie, Intensywną pracą pokonały przedsiębiorstwa coraz to następujące się trudności i ciągłe osiadanie nasypów.

Roboty trwały przez 234 dni w r. 1927 i 213 dni w r. 1928. Średni dzienny stan robotników na wszystkich odcinkach wynosił w r. 1927 — 400 a w r. 1928 520 robotników na dzień roboczy.

Kosztorys 39 km. długiego odcinka kolejowego od Stojanowa do Sienkiewiczówki wynosi 6,600.000 zł. a koszt jednego km. okrągiło 170.000 zł., z sumy tej wydano dotychczas 5,830.000 zł. Pozostała reszta przeznaczona jest na ostateczne wykończenie torowiska, na dotychczas niewykonane budynki i na wykupno gruntów, które z powodu nieregulowanych praw własności przedstawia znaczne trudności i nie mogło być dotychczas sfinalizowane.

Nie trzeba chyba podkreślać doniosłości nowego szlaku dla życia gospodarczego i umysłowego trzech sąsiadów łączych ze sobą województw, wołyńskiego, tarnopolskiego i lwowskiego. Skracając w połączeniu z poprzednio wybudowanym odcinkiem Sienkiewiczówka - Łuck, tudzież z linja kolei lokalnej Lwów - Stojanów — dotychczasowa droga okrężna łącząca Lwów z Łuckiem, wynosząca 285 km., niemal o połowę, bo do 184 km., stwarza tym samym bardzo dogodne połączenie pomiędzy kresowemi miastami wojewódzkimi a ułatwia wzajemną wymianę myśli i wzajemny obrót towarów.

Województwo wołyńskie, uposażone w urodzajną glebę, obfitującą w niewyżyskane bogactwa leśne skutkiem braku dogodnych środków komunikacyjnych, znajdzie szersze pole dla zbytku swych produktów naturalnych, jak produkty rolne, bydło, wywory leśne itd., natomiast województwo lwowskie, przedewszystkiem zagłębie naftowe będzie mogło łatwiej i taniej zaopatrzyć ludność województwa wołyńskiego w swe produkty przemysłowe.

Otwarcie odcinka, przecinającego w pobliżu Horochowa trakt, łączący Porzyck - Horochów - Beresteczko, będzie miało również doniosłe znaczenie dla wewnętrznego ruchu sąsiadującego z nim obszaru, posiadającego szereg miasteczek i wsi, niemal odciętych dotychczas od świata.

lojzy Jougan, em. profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza i były długoletni (22 lat) katecheta gimnazjum lwowskiego im. Stefana Batorego, stąd znany dobrze w kołach dawnych swoich uczniów, których całe zastępy wychował i którym od szeregu lat przewodniczy w ich jubileuszowych zjazdach koleżeńskich. 50-letni jubileusz kapłański solenizanta łączy się równocześnie z jego 40-letnim jubileuszem doktorskim. Przy tej sposobności Wydział Towarzystwa wz. pom. kapłanów zamianował go swoim członkiem honorowym i postanowił jego wizerunek umieścić w świetlicy domu kapłańskiego w Worochcie, a to w uznaniu zasług, jakie jubilat położył dla Towarzystwa jako jeden z jego założycieli i długoletni jego kierownik, a zwłaszcza za to, że przed 30 laty zajął się w Worochcie budową domu gościnnego dla kapłanów i murowanego kościółka (w połowie własnym kosztem) a także drewnianej kaplicy w sąsiednim Tatarowie. Imię jubilata zapisane jest również w dziedzinie literackiej, ogłosił bowiem drukiem spory szereg (25) dzieł, w ich liczbie kilka książek szkolnych, podręczniki dusz-

Z Magistratu.

Kwestje zdrowia publicznego.

Na dzisiejszem posiedzeniu miejskiej komisji zdrowia publicznego ma być zatwierdzona sprawa przebudowy części aresztów miejskich na stację przejściową dla umysłowo-chorych w stanie szalu. Potrzebę takiej stacji nakazują w pewnym stopniu brak wolnych miejsc w zakładzie kulparkowskim, gdzie na 1111 łózkach mieści się dziś 1950 chorych.

Zamknięte dla przybywających stale nowych pacjentów bramy zakładu są przyczyną częstego pozostawiania nie szczęśliwych chorych w obrębie Lwowa bez jakiegokolwiek opieki przez rodziny które zwożą chorych z Małopolski i Wołynia. Dla uregulowania tej sprawy zaproponował zarząd zakładu w Kulparkowie miastu założenie stacji przejściowej, na której chorzy w stałym szalu mogliby przynajmniej przez 7 dni w odpowiednich warunkach czekać na wolne miejsce w zakładzie.

Walka z gruźlicą.

Drugą sprawą, czekającą na zatwierdzenie przez komisję jest rozdział sumy 6000 zł. przeznaczonej dla walki z gruźlicą. Według pierwotnego zamiaru 3.000 zł., miało otrzymać Tow. walki z gruźlicą, 2000 prof. Halban na walkę z gruźlicą u chorych akademików, a 1000 organizacje żydowskie.

Naczelnik wydziału zdrowia dr. Dołński wychodząc z założenia, że suma ta rozdrobiona na trzy organizacje stanie się kroplą w morzu, postanowił użyć jej owocniej na bezpośrednią pomoc chorym na gruźlicę: zamierza rozdzielić ją między nieszczęśliwych chorych cierpiących w dusznych i ciemnych suterrenach. Pomoc dana doraźnie rodzinom chorych przez urzędnika miejskiego wzbudzi do niego większe zaufanie rodziny, która dotychczas widzi w nim tylko surowego kontrolora nie zawsze należycie przez ludność ocenianych przepisów zdrowotnych.

Dzisiejsze zebranie komisji zdrowia publicznego zajmie się też sprawą ochronek dla dzieci przy ul. Pijarów, wobec pewnych zarzutów, że trzy wybudowane w tym zakładzie łazienki nie zaspokoją dostatecznie potrzeb dzieci, służby i zakonnice.

pasterskie i sporo studiów homiletycznych.

— Wypadek autobusowy pod Mikołajowem. Autobus nr. 7753, który utrzymuje komunikację pomiędzy Lwowem a Żydaczowem uległ w dniu wczorajszym katastrofie pod Mikołajowem skutkiem pęknięcia hamulca. Z powodu wyrwnięcia się autobusu pięciu pasażerów doznało lżejszych porażeń. Przewieziono ich do tutejszego szpitala powszechnego. Wypadek powyższy nastęca pewne uwagi na temat „dzikiego eksploataowania“ publiczności przez niektóre przedsiębiorstwa autobusowe. Pisaliśmy o tem niedawno, lecz nie się pod tym względem nie zmieniło. Niektóre autobusy, istne szatry przerobione z wysortowanych maszyn — w pogoni za jak największym wyeksploatowaniem autobusu nie przestrzegają zupełnie wykazanej ilości osób i biorą podwójną ilość pasażerów tłoczonych się jak śledzie w beczce i obciążających w niebywały sposób wóz, który wprost ugina się pod ciężarem. Ot wczoraj przeładowany po brzegi autobus, zmierzający z Brzuchowic do Lwowa, prowadzony przez niedoświadczonego szofera omal nie zderzył się z wozem tramwajowym na ul. Zamarstynowskiej. Dobrze byłoby, żeby tak p. referent samochodowy ze starostwa grodzkiego przeszedł się w godzinach rannych i popołudniowych na pl. Strzelecki i zobaczył w jaki sposób odbywa się ta „dzika“ eksploatacja publiczności przez właścicieli autobusów!

Aresztowanie szajki oszustów. Funkcjonariusze policyjni dokonali w dniu wczorajszym aresztowania szajki oszustów, którzy od dłuższego czasu grasowali w mieście. Tworzyli ją: Józef Szczucki, liczący 45 lat zamieszkały przy ul. Zamkowej 1. 10, Jan Belczyk, liczący 37 lat, pozostający bez zajęcia i miejsca zamieszkania, Włodzisław Przystyżak, liczący 33 lat, obywatel z Łodzi i jego siostra Anna Traczuk, zamieszkała przy ul. Ruskiej 1. 6. Ta ostatnia w przedstawionej wczoraj szerszej aferze ograbienia pary dwójga wjejskich poczciwców z 300 zł. przez oszusta Stefana Repetiuka odgrywała rolę „właścicielki“ kamienicy. Hultajska ta czwórka w ostatnich miesiącach dokonała szeregu oszustw na tle odstępstwa mieszkani i stręczenia posad.

Nowy wynalazek w lotnictwie.

LÓDKA SAMOLOT.

W tych dniach zakończą się w Waszyngtonie oficjalne loty próbne, nowej dwumotorowej łódki - aeroplanu inżyniera Sikorskiego, zbudowanej specjalnie dla przelotów handlowych przez Ocean.

Nowy okręt napowietrzny (Amfibija S. 38 A), przedstawia wielką łódź morską z zamkniętą kajutą pasażerską i zaopatrzoną jest w ukryte koła, które podczas lądowania automatycznie się wysuwają.

Loty próbne „Amfibija S. 38 A.“, dokonane przez inżynierów i pilotów fabryki Sikorskiego, jako też przez amerykańskich pilotów wojskowych, dały bardzo dobre wyniki.

Łódź rozwijała podczas lotów tych szybkość 150 mil na godzinę z ładunkiem 3.000 funtów. Jest to niezwykła dla samolotu tego typu szybkość.

Podczas prób maszyna wzbijała się z pełnym ładunkiem z powierzchni wody w ciągu 13 sekund, a z ziemi — w ciągu 9 sekund, podnosząc się przytem na wysokość 1.000 stóp w ciągu minuty. Takich wyników nie osiągnął dotychczas żaden aeroplan handlowy.

Nowy aparat Sikorskiego kursować będzie na linii Kuba - Havana. Drugi aparat tego typu zakupiony został przez ekspedycję naukową, badającą dorzecze Amazonki. Kilka aparatów zakupi również amerykańskie ministerstwo marynarki, gdyż nowy aeroplan Sikorskiego można bardzo łatwo z samolotu handlowego przekształcić na transportowiec, lub torpedowiec powietrzny, zaopatrzone w torpedy, dwa karabiny maszynowe z pełnym ryzystunkiem.

Pod względem technicznym nowa maszyna Sikorskiego przedstawia dwupłatowiec z bardzo małym skrzydłem dolnym (seksiplan). Ogólna powierzchnia podtrzymująca wynosi 720 stóp kwadratowych.

Łódź posiada pojemność 15 ton i składa się z 6 nieprzemakalnych przedziałów, co czyni ją niezmiernie trudną do zatopienia.

Wspaniała kabina pasażerska z lustzanymi nietłukącymi szybami mieści 9 pasażerów i ma 175 stóp sześciennych objętości. Dwa piloty, siedzący na przodzie kabiny, mogą bardzo dogodnie komunikować się z pasażerami. Przed kabiną umieszcza się bagaż, pocztę i t. d.

Waga pustego samolotu wynosi 5800 funtów, normalne obciążenie dochodzi do 3.000 funtów.

Rabunkowy napad pod Niskiem.

Nisko. (Tel. wł.). Dwóch uzbrojonych bandytów napadło wczoraj koło miejscowości Plawo na przejeżdżającego wozem Arona Billera i zrabowało mu pod grozą użycia broni zegarek, 7 zł. i pudełko cukierków. Sprawcy zbiegli bez śladu.

Dzisiaj premiera
APOLLO

Chińska Papuga Wielki dramat sens. pełen wstrząsających scen. W głównej roli Marjón Nixon i So-Jin „Jako detektyw“. — Nadto doborowe uzupełnienie. Jutro w niedzielę o godz. 12-tej Wielki poranek p. t.: „KIEDY MĘŻCZYŹNI SZALEJĄ“.

Groźny pożar w Rzęśnie Polskiej.

PASTWA PŁOMIENI PADŁO 10 GOSPODARSTW — SZKODA TYLKO W DROBNEJ CZĘŚCI UBEZPIECZONA.

Jak już donieśliśmy we wczorajszym numerze wybuchł we czwartek po godz. 4 po południu groźny pożar w Rzęśnie Polskiej na obszarze, leżącym w pobliżu stacji kolejowej i kościoła, zatem od strony lwowskiej.

Pożar powstał w stodole funkcjonariusza kolejowego Jana Pycha a wybuchł skutkiem nieostrożności ze strony dzieci, które w czasie nieobecności rodziców bawiły się zapalnikami w stodole, wypełnionej sianem. Ponieważ ta część Rzęśni Polskiej jest gęsto zabudowana, tak że zagroda jedna od drugiej jest zaledwie 2 do 3 m. odległa, nic dziwnego, że pożar przy silnym wicherze począł szybko się rozszerzać i obejmować coraz szersze kęgi.

W pierwszej chwili akcja ratunkowa nie była prowadzona zbyt planowo i dopiero z przybyciem na miejsce pożaru motorowej silkawki z rezerwoarem wodnym pod osobistym kierownictwem naczelnika straży Ciećkiewicza zdołano rzucić tamże srożącemu się żywiołowi. Nacz Ciećkiewicz sprężyste-

mi jak zwykle zarządzeniami zdołał przy pomocy kilkunastu straży ogniowych przybytych z sąsiednich miejscowości w krótkim czasie opanować i umiejscowić szeroko rozgaleziający się pożar.

Pastwa ognia padła gospodarstwa: Jana Pycha (dom mieszkalny), Józefa Pycha (dom mieszkalny i stodoła), Marcina Pazucha (stajnia i stodoła), Agnieszki Maryckiej (dom mieszkalny) Wojciecha Kuryły (dom mieszkalny i stajnia), Walentego Piroga (dom mieszkalny i stajnia), Jana Pyzja (dom mieszkalny, stajnia i stodoła), Michała Pyzja (dom mieszkalny i stajnia). W wielkiej ilości nagromadzone w budynkach siano w niemały sposób ułatwiało rozprzestrzenianie się ognia. Pastwa płomieni padła kilka sztuk nie rożaczny.

W czasie akcji ratunkowej kilka osób uległo lekkiemu poparzeniu. Szkoda jest bardzo znaczna i tylko w drobnej części była ubezpieczona.

==o==

Cztery włamania mieszkaniowe.

PLAGA WŁAMAŃ MIESZKANIOWYCH ROŚNIE Z DNIEM KAŻDYM!

Szajki włamywaczy, grasujących w mieście, bezkarnie uprawiają swój proceder grabieży cudzego mienia. Obok swojskich szajek prawdopodobnie zlatują do Lwowa na „skok“ szajki włamywaczy z innych większych miast i niefema nocy, aby raport policyjny nie wymieniał szeregu włamań, których sprawcy pozostają nieznanymi.

Wczorajszy raport policyjny wspomina o czterech włamaniach. I tak do mieszkania Stanisława Starzeńkiego, dyrektora Związku gorzełń rolniczych przy ul. Żółkiewskiej 1. 106 włamali się nieznani sprawcy i skradli srebrne nakrycie stołowe, przedstawiające wartość około 10.000 zł.

Również nieznani sprawcy włamali się wczorajszej nocy do mieszkania

Adeli Feldschuh przy ul. Sykstuskiej 1. 54 i zabrali srebrne nakrycie stołowe oraz garderobe — wartości 5886 zł.

Trzecie włamanie notuje raport policyjny przy ul. Trzeciego Maja 1. 5, gdzie złodzieje włamali się do sklepu galanteryjnego Maksa Enda i skradli bieliznę wartości 1500 zł.

Wreszcie czwarte włamanie dokonane zostało przy ul. Zamarstynowskiej 1. 1, gdzie włamywacze dostali się do mieszkania Józefa Kürzrocka i zabrali bieliznę oraz kilka sztuk srebrnego nakrycia stołowego wartości około 2000 zł.

Możeby wreszcie przykrócić cagli czelnym rzeźmieszkom, grasującym w tak bezkarny sposób!!

==o==

Życie Wołynia.

KRZEMIENIEC.

Dla uzdolnionych. Liceum Krzemienieckie otwiera przyszłokoleśniczy klasę dla dzieci uzdolnionych.

Od nowego roku szkolnego uruchomiona będzie klasa na poziomie piątego roku nauczania dla dzieci w wieku 10 do 12 lat.

Egzamin wstępny rozpocznie się w dniu 24 września, lekcje 29 września. Po szczegółowe informacje zwracać się należy do Kierownictwa szkoły ćwiczeń Liceum Krzemienieckiego.

RÓWNE.

Budowa pomnika. Z inicjatywy wikarskiego ks. Jana Kotwickiego zapoczątkowano akcję wybudowania na cmentarzu rzymsko-katol. trwałego pomnika ku czci poległych żołnierzy polskich w czasie walk w obronie m. Równego. Magistrat rówieński obiecał na ten cel kwotę 1.000 zł. Zebraniem reszty potrzebnego funduszu zajmie się ad hoc zorganizowany komitet. Zatem od ofiarności społeczeństwa rówieńskiego zależeć będzie postawienie tak ważnego pomnika zasłużonym bohaterom. Bardzo czynny udział w tej akcji przyjęli oficerowie garnizonu, z ks. kapłanem Jerzym Szackim na czele.

Poświęcenie sztandaru. W dniu 12 sierpnia r. b. odbędzie się uroczyste

poświęcenie sztandaru Chrześcijańskiego Towarzystwa Rzemieślniczego w Równem. Na program uroczystości złoży się: 1) Zbiórka koło sztandaru przed kancelarią Towarzystwa o 8-iej rano. 2) Pochód ze Sztandarem przed kaplicę św. Stanisława 8-ma 30 m. 3) Msza św. celebrowana przez ks. dziekana Syrewicza, przed kaplicą od 9-tej. 4) Poświęcenie sztandaru przez ks. dziekana Syrewicza 10-ta rano. 5) Wbijanie gwoździ przez rodziców chrześniach, delegatów, gości i członków, T-wa. 6) Złożenie przyrzeczenia przez chorążego i jego zastępcę. 7) Pochód ulicą 3-go Maja i oddanie hołdu sztandarowi. 8) Wejście ze sztandarem do lokalu Towarzystwa Rzemieślników. 9) Wspólne śniadanie. 10) Zabawa od 8-mej wieczór. — Na uroczystość ta zaproszono również nowego wojewodę wołyńskiego p. Henryka Józefowskiego. Wobec przyjazdu wielu osób zamiejscowych, delegacja rzemieślników udekorowana w odznaki biało-amarantowe oczekiwac będzie gości w dniu uroczystości na dworcu przy rannych pociągach.

Z życia sportowego. W ubiegłym tygodniu na boisku sokolem odbyły się dwa mecze: w dniu 4-go sierpnia P. T. G. „Sokół“ Równem — Hasmonea Lwów, z wynikiem 3:0, na korzyść Sokola, zaś w dniu następnym Hasmonea Równem — Hasmonea Lwów z wy-

==o==

Porzucenie lifer gotyckich.

W świecie prasowym niemieckim do konał się ostatnio dość znamienny przewrót. Najpoczytniejsze pismo codzienne: „Berliner Tageblatt“ zamieniło alfabet gotycki swoich czcionek na łaciński. Wobec wybitnego stanowiska tego pisma wszelki eksperyment, przez nie przeprowadzony będzie naśladowany przez wiele innych gazet w całym państwie. „B. Tagebl.“ najbardziej ze wszystkich innych dzienników niemieckich rozpowszechniony zdecydował się na zmianę alfabetu dla wygody cudzoziemskich swoich czytelników, a raczej dla wzmoczenia zapotrzebowania na pismo ze strony zagranicy. Co prawda grozić mogła dziennikowi obstrukcja czytelników krajowych, uważających krok ten za zamach na uczucia „narodowe“, których jednym z wykładników ma być jakoby alfabet gotycki. Okazało się wszakże, że obawy te były płonne. Sami Niemcy czynią uważyć, że pismo łacińskie wymaga przy stałym odczytywaniu go mniej naprężenia wzroku, niż gotyckie. Najlepszym tego dowodem jest stałe oddawna już posługiwanie się alfabetem łacińskim przy drukowaniu dzieł naukowych w języku niemieckim. Znanym też jest ruch, przejawiający się ostatnio w Szwajcarii w kierunku zupełnego usunięcia z nauczania szkolnego, elementarnej narażonej, żmudnej nauki czytania i pisanja gotyku.

nikiem 5:1 na korzyść Hasmonei rówieńskiej.

Przeniesienie zawiadowcy stacji. Do tymczasowy zawiadowca stacji kolejowej Równem p. Jan Bukowicz, radny miasta został przeniesiony do Radomia. Na miejsce p. radnego Bukowicza wchodzi do Rady miejskiej m. Równego aptekarz p. Tomasz Jakuszewski, były radny i ławnik miasta. Zmiana ta powitała miejscowe społeczeństwo z wielkim zadowoleniem.

Komunikacja z Korcem. Tutejszy Urząd pocztowy nabył niedawno nowy autobus Forda na 15 osób uruchomiona jednocześnie dwurazowa komunikacja pasażerska pomiędzy Równem i Korcem.

Nowa agencja telefoniczna. We wsi Glińsk—Czeski, gm. Działkiewickiej, pow. rówieńskiego została otwarta agencja pocztowa.

Z działalności Koła P. M. S. w Tuczyńcu. Zdając sobie sprawę jakiego znaczenia ma orkiestra dla ożywienia i skoiarzenia życia społecznego, Zarząd Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Tuczyńcu w roku ubiegłym dołożył wszelkich starań do nabycia i zorganizowania takiej. Dziś ta orkiestra wystąpi już publicznie pod batutą ks. Karola Foltę, popijując się wykonywaniem wszelkich utworów muzycznych, co przynosi Polskiej Macierzy Szkolnej w Tuczyńcu, poważne korzyści tak materialne, jak i moralne. Dzięki niestrudżonym działaczom na niwie społecznej, Karolowi Foltowi i ks. pastrowi Waldemarowi Krusche, Koło Polskiej Macierzy Szkolnej w Tuczyńcu, stanęło na wysokości swego zadania, promieniując na całą okolice swą kulturalno-oświatową pracą.

Wybory do Izby Handlowo-Przemysłowej. Na zjeździe delegatów przemysłowców polskich i kupiectwa polskiego z województwa wołyńskiego i lubelskiego, odbytego w Lublinie w dniu 5 sierpnia r. b. ukończyła się Komisja Organizacyjna, w skład której weszli: 5 delegatów z województwa lubelskiego i dwóch z województwa wołyńskiego. Z ramienia Stowarzyszenia Kupców Polskich w Równem wybrany został prezes tegoż Stowarzyszenia p. Jan Michałowicz, z ramienia łuckiego kupiectwa p. Maurycy Cichocki.

Sport.

Igrzyska IX. Olimpiady.

(Od specjal. koresp. „Słowa Polsk.)

Amsterdam, 4 sierpnia.

W siedmiomilowych butach zbliżają się ostatnie konkurencje w lekkiej atletyce, które na wszystkich Igrzyskach budzą największe zainteresowanie. Jutro mianowicie odbędzie się bieg maratoński, gwóźdź każdej Olimpiady, oraz bardzo ciekawe finały sztafet, w których „rozmawiać” ze sobą będą Amerykanie z Niemcami. Konkurencje te zamykają zwyczajnie uroczyste igrzyska w lekkiej atletyce; podobnie też będzie w roku bieżącym.

Dziś rozegrano przedbiegi obu sztafet męskich oraz finał biegu na 300 m. z przeszkodami. Ta ostatnia konkurencja przyniosła dalszą niespodziankę. Nurmi został pokonany i to nie przez Ritole, lecz przez ziomka swego Lonkula. Rozpowszechnia się wprawdzie publicznie, że Nurmi zarówno w biegu wczorajszym na 5000 m., jak i w dzisiejszym na 3000 m., przegrał umyślnie do swoich ziomków, lecz pogłoskom tym nikt nie daje tutaj wiary. Sam bieg wykazał, że Lonkula był znacznie lepszy od Nurmi, zresztą uzyskanie przez niego nowego czasu olimpijskiego mówi za siebie. Wyniki: 1) Lonkula (Finlandia) 9:21.8, 2) Nurmi (Finlandia) 9:32.6, 3) Andersen (Finlandia) 9:35.2. Supremacja północy jest tu zupełna.

Bardzo interesujący przebieg miały przedbiegi 4x100 mtr. W pierwszym zwyciężyła Kanada (Heffer, Adams, Fitzpatrick, Williams) w czasie 42.2 sekundy, 2) Anglia, 3) Włochy. W drugim przedbiegu zwycięża Francja (Cerboney, Dufan, Mourlon, Anverque) w czasie 41.8 sek., 2) Niemcy, 3) Belgia. Niespodzianką była kleska Niemiec (wystąpili oni w najlepszej obsadzie) do Francji, spowodowana złą zmianą pałeczek.

W trzecim przedbiegu przychodzi pierwsza do mety sztafeta St. Zjednoczonych w składzie: Bracey, Vykoft, Russel, Borah, która uzyskała czas 41.2 sek., najlepszy ze wszystkich przedbiegów. 2) Szwajcaria, 3) Japonia.

W sztafecie 4x100 m. dla pań odbyły się również przedbiegi, z których do finału dochodzą Kanada, Holandia, Stany Zjednoczone i Niemcy. Kanada uzyskała w przedbiegu czas 49.4 sek., będący nowym rekordem światowym.

Przedbiegi w sztafecie 4x400 m. zaznaczyły się udziałem Polaków, którzy biegli w pierwszym przedbiegu ze St. Zjednoczonymi, Kanada, Węgrami i Belgami. Sztafeta nasza w składzie Weiss, Malanowski, Biniakowski i Kostrzewski, zajęła czwarte miejsce, pozostawiając za sobą Belgów. Zawodnicy nasi dali ze siebie wszystko, co nie wszystkim i nie zawsze tutaj się trafiało. Do finału w sztafecie 4x400 m. dochodzą: St. Zjednoczone, Kanada, Niemcy, Szwecja, W. Brytania i Francja.

W dziesięcioboju ukończono już wszystkie konkurencje. Dokładne wyniki, z uwzględnieniem wyników naszego Cejzika podam w następnym liście.

Rozczarowanie przyniósł nam pięciobój nowoczesny, gdzie liczyliśmy bardzo wiele na naszych zawodników. Por. Małyszko wyszedł z naszych najlepiej, zajmując na 37 startujących, 12 miejsce. Drugim z Polaków był por. Kaprowski na 26 miejscu, trzecim na 36 miejscu wachm. Szelestowski. W dyscyplinie tej zwyciężył Thofeld (Szwecja), 2) Lindman (Szwecja), 3) Kahl (Niemcy).

W zapasach ojeżkoatletycznych odpadł dziś Polak Gałuszka, który przegrał do świętego Duńczyka Hausena, pewnego mistrza w tej kategorii oraz do Niemca Riegera. Mimo kleski stawał Gałuszka zacięty opór, zwłaszcza Hausenowi, przez co niezmiernie się podobał. W walce z Niemcem, powodem kleski była kontuzja a miano-

wicie opuchnięcie obojczyka.

Drugi nasz zapasnik Błażczyca odniósł świetne zwycięstwo z Szwedem Petersenem, którego położył w 13 min. na łopatkę.

W wioślarstwie czwórka nasza dochodzi dzięki zwycięstwu z Francją do finału, do którego ponadto zakwalifikowały się osady Belgii, Szwajcarii i Włoch. W finale uczestniczyć również będzie zwycięzca spotkania Niemcy - Węgry.

Więści z Igrzysk Olimpijskich.

Jeszcze o zwycięstwie naszych szermierzy.

W puli półfinałowej drużyn turnieju szermierczego na szable Polska zwyciężyła Belgię i Holandję, w czasie spotkania z Holandją odnosząc zwycięstwo w stosunku 9:4, a gospodarze Holendrzy widząc to zwycięstwo na korzyść Polski, wycofali się z turnieju.

W finale turniejowym drużyna polska spotkała się z Włochami, Węgrami i Niemcami. Drużyna nasza po zwycięskiej walce zajęła trzecie miejsce. W spotkaniu z Niemcami szermierze nasi grali w stosunku 9:7. Bohaterem tego meczu był Friedrich, który wygrał wszystkie swe spotkania, uzyskując 4 zwycięstwa, między innymi w walce z dosk. mistrzem Niemiec Casmiren wygrał Friedrich po bardzo ładnym przebiegu w stosunku 5:2. Małeckci wygrał 3 walki. Pappé i Laskowski odnieśli po jednym zwycięstwie. Polska, odnosząc zwycięstwa nad Anglią, Ameryką, Belgią, Holandją i Niemcami, wywołała swym zwycięstwem żywe poruszenie w Amsterdamie.

Ostateczna ogólna klasyfikacja finału: Pierwsze miejsce zajęły Węgry, drugie Włochy, trzecie Polska, czwarte Niemcy.

Sukces polskiego żeglarstwa w Amsterdamie.

W zawodach wioślarskich polska osada w czwórkach ze sternikiem miała w dniu jutrzejszym spotkać się z Włochami w meczu rozstrzygającym o pierwsze miejsce. Tymczasem z powodu zakulisowych intryg pewnych działaczy sportowych, postanowiono, iż czwórka będzie musiała w dniu dzisiejszym startować ze Szwajcarią, a dopiero zwycięzca w tym spotkaniu wejdzie wraz z Włochami do finału. Dla wyjaśnienia dodajemy, że z trzech osad, które weszły do walk finałowych — Polska wylosowała wczoraj walk over, a Szwajcaria spotkała się z Włochami. W biegu tym Włochy pokonały łatwo osadę szwajcarską, kwalifikując się do finału. W spotkaniu ze Szwajcarią osada polska została zwyciężona przez Szwajcarów o półtora długości, przychodząc do mety w czasie 7 min. 19.7 sek. Czas Szwajcarów wynosił 7 min. 14.4 sek. Porażka była spowodowana w dużej mierze zdenerwowaniem naszej osady z powodu ciągłych targów przy układaniu programu biegu oraz przemęczeniem wioślarzy wskutek kilkakrotnych meczowych spotkań. W ten sposób Polska zajęła w grupie czwórek ze sternikiem trzecie miejsce. Jutro odbędzie się finał pomiędzy Włochami a Szwajcarią.

W double scollach odbyły się dwa biegi kwalifikacyjne do finału. W pierwszym biegu Stany Zjednoczone zwyciężyły w czasie 7 minut 2.4 sek. osadę austriacką o dwie długości, zaś w drugim biegu Kanada przejechała tor walk overem.

Hippika.

W hippice odbyły się jazdy menażowe. Do startu komi przystąpiło 16 państw. W pierwszym dniu prowadzi Holandia, drugie miejsce zajmują Niem-

gorzej niż czwórce powiodło się naszej osadzie, która wygrawszy do Holandji, poniosła klęskę w spotkaniu z Wielką Brytanią. Czas naszej osady w tej walce wynosił 6 m. 43 sek., natomiast Anglicy mieli czas 6 m. 30 sek. Obecnie spotka się osadka nasza z osadą Argentyny.

Jan Barau.

cy, trzecie Bułgaria, czwarte Ameryka. Z jeźdźców polskich rotmistrz Trenkwald zajął na „Lwim Pazurze” 21-sze miejsce, rotmistrz Antoniewicz i pułk. Rummel zajęli dalsze miejsca.

Kolarstwo.

Wynik sztafetowego biegu kolarskiego został zaprotestowany i dotychczas niema urzędowego ogłoszenia. Wobec tego trudno jest określić miejsce zdobyte przez polską drużynę sztafetową. W każdym bądź razie kolarze nasi zajęli miejsca w drugiej połowie, a drugą jedno z ostatnich miejsc. Organizacja mistrzostw pozostawiała dużo do życzenia.

Boks.

W zawodach bokserskich Górny (Polska) w wadze piórkowej spotkał się w ćwierćfinale z Biquensem (Belgia). Po ambitnej walce przegrał na punkty. W wadze średniej Nopek (Polska) spotkał się z Mallinem (Anglia) i również został pokonany przez przeciwnika na punkty. W ten sposób wszyscy polscy pięściarze zostali wyeliminowani już z dalszych walk.

Gimnastyka.

W konkursach gimnastycznych dla pań na przyrządach zwyciężył zespół halenderskiej przed Włochami, Anglią, Węgrami i Francją.

W zawodach gimnastycznych indywidualnych dla pań zwyciężyła również Holandia przed Włochami, Węgrami i Francją.

Pływanie. Nowe rekordy światowe.

Z zawodów pływackich odbyły się biegi, przedbiegi i sztafety 4x200 m. stylem dowolnym dla panów. W przedbiegach zwyciężyły drużyny państwowe następujących krajów: 1) Ameryka 9 min. 38.9 sek., 2) Kanada 9 min. 55.6 sek., 3) Węgry 9 min. 46.6 sek.

W przedbiegach biegu sztafetowego 4x100 m. dla pań zwyciężyła drużyna amerykańska w czasie 4 min. 55.6 sek., bijąc rekord olimpijski i zespół angielski w czasie 5 min. 16.6 sek. Poza tym odbywały się poszczególne serie skoków z wieży. W finale biegu 100 m. Kojac (St. Zjed.) w czasie 1 min. 08.2 sek. uzyskał pierwsze miejsce, bijąc rekord światowy i olimpijski. Drugim był Lauffer (St. Zjedn.).

W finale biegu 400 m. stylem dowolnym wygrywa Zorilla (Argentyna) 5 min. 01.8 sek. przed Charltonem (Australia).

W biegu 200 m. stylem klasycznym w finale pierwsze miejsce zajęła Schrauder (Niemcy) 3 min. 12.6 sek., pobijając rekord światowy i olimpijski przed Muehe (Niemcy).

Najbliższe rozgrywki ligowe. W nadchodzącą niedzielę odbędą się następujące piłkarskie spotkania ligowe: Warszawianka—Turyści w Warszawie, 1 FC—Warta w Katowicach, Pogoń—Legia we Lwowie, Śląsk—Polonia w Królewskiej Hucie, Cracovia—Ruch w Krakowie, oraz LKS—Hasmonea w Łodzi.

Legia—Pogoń. W niedzielę 12 sierpnia br. o godz. 5 po poł. odbędą się na boisku LKS Pogoń za rogatka stryjska sensacyjne

zawody w piłce nożnej o mistrzostwo ligi PZPN.

Nazwy obu klubów mówią bardzo wiele same za siebie, to też należy się spodziewać niezwykle pięknej, zaciętej i pięknej emocji walki. W bieżącym sezonie znajduje się Legia z Warszawy (najlepszy woskowy klub w Polsce) w nadzwyczajnej formie, czego najlepszym dowodem są jej wyniki, uzyskane nie tylko z drużynami krajowymi, ale także z zagranicznymi.

Ostatniej niedzieli po zaciętej walce odniosła Legia zasłużone zwycięstwo nad IFC w stosunku 4:3 i zajęła tym samym zaszczytne miejsce w tabeli mistrzostw ligowych.

Legia jężdża do Lwowa w swym najsilniejszym i reprezentacyjnym składzie.

Pogoń pomna z początkiem sezonu sromotnej porażki, doznanej w Warszawie w stosunku 7:0 ze strony Legii, wyteży wszystkie swe siły, by zwyciężyć i zrehabilitować się w oczach swych sympatyków.

Powyższe zawody poprzedzi o godz. 3.30 po poł. spotkanie towarzyskie Orzeł Biały—Pogoń I B. Orzeł Biały po zdobyciu mistrzostwa klasy B wszedł definitywnie do klasy A okręgu lwowskiego.

Wyżej wspomniane zawody ściągną niewątpliwie na boisko Pogoń jak zwykle rekordową ilość publiczności, to też celem uniknięcia niepotrzebnego natłoku przy kasach na boisku, należy się wcześniej zaopatrzyć w bilety wstępu w przedsprzedaży, tembardziej, że ceny w przedsprzedaży są o wiele tańsze, aniżeli przy kasie na boisku. Przedsprzedaż biletów począwszy od dziś odbywa się w firmie „Maraton” przy ul. Akademickiej 22 i w aptece dr. Stenzla pl. Marjański 1, 8.

Lwowski Towarzystwo Kolarzy i Motorzystów urządza w niedzielę 12 sierpnia wycieczkę do Winnik, którą prowadzi kapitan Oleksów. Zbiórka o godz. 7 rano na pl. św. Ducha. Goście mile widziani.

Radjofon.

Sobota, 11 sierpnia.

Warszawa. (1111) Godz. 12: Muzyka z płyt gramofonowych. — 17.25: „W setną rocznicę Hipolita Taine'a” wygł. C. Jellenta. — 18: Program dla dzieci. — 20.15: Koncert popularny orkiestry Filharmonii warszawskiej wespół z Polskimi Radio. — 22.30: Muzyka taneczna z restauracji „Oaza”.

Kraków (566) 17.25: „Z krainy morza, słońca i prastarej kultury” wygł. dr. M. Małeckci. — 19.30: „Przegląd polityki zagranicznej” wygł. dr. Reguła. — 22.30: Transmisja muzyki tanecznej.

Poznań. (344) 18: Program dla dzieci. — 22.40: Muzyka taneczna z winiarni „Carlton”. — 24: Koncert nocny firmy Philips Katowice. (422) 17.25: „Piękno muzyki Chopina” wygł. prof. K. Hławiczka — 19.30: „Szkice z niwy polskiej Śląska” wygł. wiz. Farnik

Wilno. (435) 19: „Kacik dla pań” wygł. E. Bunclerowa. — 19.25: „Deklaracja praw człowieka i obywatela” wygł. prof. K. Chodynicki.

Praga (348) 21.10: Transmisja koncertu z wystawy w Brnie.

Rzym. (447) 21: „Pajace” Leoncavalla. Bruksela. (508) 21: Transmisja wielkiego koncertu symfonicznego z Domu zdrojowego w Ostendzie.

Londyn (361) 21: Transmisja koncertu z Queens Hall.

Wiedeń. (517) 19.40: „Susi” operetka Henyiego.

Berlin. (483) 20.30: Transmisja z opery. Monachium. (535) 20: Koncert pieśni Karola Roessla.

Niedziela, 12 sierpnia.

Warszawa. (1111) Godz. 17: Koncert orkiestry Filharmonii warszawskiej. — 18: Transmisja z gmachu „Reduty” w Wilnie, odczytu Marszałka Piłsudskiego — 20.15: Koncert orkiestry Filharmonii warszawskiej. — 22.30: Muzyka taneczna z restauracji „Oaza”.

Kraków. (566) 20.30: Koncert wieczorny. — 22.30: Transmisja muzyki tanecznej.

Poznań. (344) Wieczór muzyki lekkiej. Katowice. (422) Koncert popularny z udziałem orkiestry Klubu mandolinistów „Halka”.

Wilno. (435) 9.30: Transmisja nabożeństwa polowego z okazji VII Zjazdu legjonistów, kazanie ks. biskupa Bandurskiego. — 18: Transmisja z gmachu „Reduty” odczytu Marszałka Piłsudskiego.

Mediolan. (549) 20.50: „Rigoletto” Verdi'ego.

Rzym. (447) 21: Koncert wielkiej orkiestry symfonicznej.

Bruksela. (508) 21: Transmisja koncertu symfonicznego z Domu zdrojowego w Spa Paryż. (1750) 20.30: Koncert symfoniczny Wiedeń. (517) 20: „Cosi fan tutte” opera Mozarta.

Monachium. (535) 16: „Zygyrd” opera Wagnera

Stuttgart. (379) 20: „Cosi fan tutte” opera Mozarta

Langenberg. (468) „Księżniczka czardasza” operetka Kalmana.

Hambur. (394) 20: Koncert symfoniczny Wrocław. (322) 20.30: Wieczór muzyki operowej.

Z Y C I E G O S P O D A R C Z E.

Czechosłowacja i amerykański przemysł samochodowy.

Ambasador amerykański w Pradze wręczył w tych dniach rządowi czeskosłowackiemu notę, protestującą przeciwko nieprawidłowemu cieniu samochodów amerykańskich, niezwykle utrudniającemu wóz aut amerykańskich do Czechosłowacji. Istota protestu amerykańskiego skierowana jest przeciwko systemowi cienia samochodów amerykańskich, utrudniającemu w rzeczy samej rozpowszechnianie samochodów tych w Czechosłowacji. Nota Stanów Zjednoczonych, powołując się na klauzulę największego uprzywilejowania, zawartą w traktacie handlowym czeskosłowacko-amerykańskim, uskarża się na to, że samochody, przywożone do Czechosłowacji z państw ościennych, są cione w ten sposób, że w porównaniu z maszynami amerykańskimi płacą kilka razy mniejsze cło, niż te ostatnie. Ponadto istnieje rozporządzenie ministerjalne, zakazujące używania samochodów amerykańskich, jako taksówek, oraz do obsługiwaniania linii społecznych: autobusowych i trolejowych. Rozporządzenie to jest jeszcze spotęgowane skutkiem tego, że podatek szosowy od samochodów jest w taki sposób wymierzony, iż czeski samochód marki „Tatra” płaci 300 koron, a samochód amerykański „Chevrolet”, przedstawiający taką samą wartość, co „Tatra”, płacić musi tytułem podatku szosowego 2.200 koron.

Protest amerykański jest tylko odbiciem całej czeskiej polityki prohibicyjnej w dziedzinie przemysłu samochodowego, powodującej systematyczne utrudnianie wwozu samochodów zagranicznych do kraju. Polityka ta przyniosła już bardzo znaczne wyniki. W roku ostatnim w Czechosłowacji niewiele wzrosła produkcja samochodów, która wynosiła ogółem w roku ubiegłym 20.000 wozów, tj. o przeszło 30 proc. więcej, niż w roku 1926. Z liczby tej tylko znikoma ilość samochodów wywieziona została zagranicę, większość natomiast sprzedano w kraju. Bieżący rok, bardzo pomyślny pod względem gospodarczym, wymaga ogromnej ilości samochodów, której nie mogła pokryć produkcja krajowa. Wobec tego zaszła konieczność wzmocnienia importu samochodów zagranicznych, który, też w rzeczy samej doszedł do takich rozmiarów, że pomimo trudności celnych zdołał zająć w całkowitym imporcie czeskosłowackim jedno z pierwszych miejsc (ogółem sprowadziła Czechosłowacja w roku ubiegłym 3.700 aut). W Czechosłowacji, podobnie zresztą, jak i w innych państwach europejskich, samochody amerykańskie stanowią bardzo groźną konkurencję dla krajowego przemysłu samochodowego.

Nota Stanów Zjednoczonych spowodowała niezwłoczne zwołanie konferencji przedstawicieli wszystkich sfer zainteresowanych. Sprawa ta już w dniach najbliższych zostanie więc załatwiona. Ale niezależnie od tego, w jakim kierunku pójdą uchwały zainteresowanych czynników czeskosłowackich, problem obrony europejskiego przemysłu samochodowego przed konkurencją amerykańską istnieć będzie w dalszym ciągu. Problem ten przybierać będzie coraz to większe rozmiary, gdyż amerykański przemysł samochodowy, który nasycił już w zupełności rynki amerykańskie, szukać będzie dla swej produkcji zbytu zagranicą, przede wszystkim oczywiście w Europie. Ofensywa amerykańskiego przemysłu samochodowego odbywać się będzie tem gwałtowniej, że cały ten przemysł skoncentrowany jest obecnie w kilku potężnych koncernach, a racjonalizacja produkcji przeprowadzona jest do granic jak najdalej.

Pojemność rynku polskiego.

W przeddzień nawiązania pertraktacji dla zawarcia traktatu handlowego między Polską a Niemcami, któremu jak wiadomo przeciwnością się niektóre sfery gospodarcze niemieckie, nie od rzeczy będzie przytoczyć notatkę, zamieszczoną w nacjonalistycznym dzienniku „Ostdeutsche Morgenpost” z dnia 24-go ub. m. (Nr. 204), pt. „Niemieckie kontyngenty wwozowe do Polski na automobile i rowery zostały już wyczerpane”.

Z pomienionej notatki dowiadujemy się, że na podstawie umowy drzewnej, zawartej w grudniu ub. r., Niemcy uzyskały prawo wwozu do Polski pewnego kontyngentu automobili, rowe-

row, części zegarowych, urządzeń laboratoryjnych itd. Wysokość tych kontyngentów była obliczona na podstawie przeciętnego rocznego zapotrzebowania. Tymczasem wskutek korzystnej koniunktury na rynku polskim cały kontyngent został wyczerpany w ciągu 5 miesięcy.

Fakt ten powinien nas przekonać o możliwościach, jakie osiągną Niemcy z zawarcia z Polską umowy handlowej i skłonić do odpowiedniego ujęcia tych spraw w umowie, aby nie ulegająca wątpliwości wielka pojemność rynku polskiego nie dała Niemcom niewspółmiernych korzyści z tej umowy.

Organizacja eksportu nafty w Rumunii

Rumunia nie szczędzi wysiłków, by wydatnie spotęgować eksport ropy naftowej zagranicę. Niedawno powstało w Bukareszcie specjalne towarzystwo przemysłowe, którego zadaniem polega na wybudowaniu systemu rurociągów, przez które ropa naftowa w jak najkrótszym czasie transportowana byłaby do portów rumuńskich. Towarzystwo to obecnie administracji wszystkich istniejących już w Rumunii rurociągów i niezwłocznie przystąpi do budowy nowych. W pierwszym rzędzie przewidziana jest budowa rurociągu Campina — Baicoi — Konstanca. Kapitał towarzystwa tego wynosi 1.200.000.000 lei, podzielonych na 2 miliony 400.000 akcji po 500 lei. Rząd rumuński nabył większą ilość akcji na ogólną sumę 350 milj. lei, reszta akcji

podpisał rozmaite przedsiębiorstwa prywatne, przede wszystkim oczywiście przedsiębiorstwa przemysłu naftowego. Towarzystwa przysługują prawo powiększenia kapitału akcyjnego i zaciągania pożyczek zagranicznych. W kołach przemysłowych Rumunii, głównie w kołach przemysłu naftowego, panuje przekonanie, że działalność towarzystwa tego tak szybko się rozszerzy, iż już po 2 latach Rumunia będzie w stanie wywozić bardzo znaczne ilości ropy naftowej i nie będzie przytem napotykała na rozmaite przeszkody transportowe, z jakimi walczyć musi obecnie. Wzmocniony eksport ropy naftowej posiada dla Rumunii doniosłe bardzo znaczenie, gdyż nafta jest jednym z głównych artykułów eksportu rumuńskiego.

Kredyty długoterminowe dla samorządów.

Kredyt długoterminowy, udzielony samorządom przez Bank Gospodarstwa Krajowego w obligacjach komunalnych, stale wzrasta i wynosił na dzień 1 stycznia 1926 r. 134,8 milionów złotych, na dzień 1 stycznia 1927 r. — 168,8 milj. zł., na dzień 1 stycznia 1928 r. — 304,4 milj. zł., zaś na dzień 31 maja 1928 r. — 318 milj. zł.

Z sumy tej powiaty otrzymały 46 769 tysięcy zł., miasta — 257.882.000 zł., gminy wyznaniowe, spółki wodne i inne — 13.090 tys. zł.

Na uwagę zasługuje fakt, że przeprowadzona przez władze państwowe ankieta o

potrzebach samorządów w ciągu 10-ciu najbliższych lat w dziedzinie kredytu długoterminowego wykazała, że samorządy potrzebują na ten cel 4 362.104.000 złotych. Z sumy tej na elektryczność, gazownię, żelaznicę i piekarnię potrzeba 573 milj. zł., na wodociągi i kanalizację — 516 milj., na komunikację (drogi, kolejki i t. p.) 1.054 milj. zł., melioracje, fermy, szkoły rolnicze — 282 milj. zł., szpitale, laznie i t. d. — 240 milj. zł., szkoły, ochronki, domy ludowe — 795 milj. zł., inne 950 milj. zł.

Konferencja w sprawie przemysłu betonowego i eksportu.

W najbliższych dniach odbędzie się w Państwowym Instytucie Eksportowym konferencja w sprawie rozwoju przemysłu betonowego i eksportu betonów polskich do Anglii.

Konferencja zajmie się w pierwszym rzędzie sprawą poprawy rasy i żywienia trzody chlewnej w Polsce, następnie sprawą standaryzacji eksportu, utworzenia

frontu jednolitego eksportowego oraz organizacji skupia. Od pozytywnego rozwiązania tych kwestyj zależy rozwój naszego przemysłu betonarskiego. Dotychczas bowiem ceny betonów polskich na rynku angielskim są niższe, aniżeli ceny betonów, pochodzących ze wszystkich innych krajów, nie wyłączając Rosji, Estonji i Łotwy

Kronika gospodarcza.

== Przemysł kosmetyczno-perfumeryjny. Obroty w lipcu rb. w przemyśle kosmetyczno-perfumeryjnym zmalały nieco w stosunku do lipca r. ub. i do czerwca r. b.

Ogólna depresja w handlu, siła konsumpcyjna stale się obniża. Obroty gotówkowe zanikają coraz to więcej, terminy płatności zobowiązań wekslowych stale się przedłużają i dochodzą do 8—9 miesięcy. Przez tak silne osłabienie handlu, perspektywy i dla przemysłu stale się pogarszają. Jest prawie niemożliwością utrzymać zakłady przemysłowe na poziomie obecnym. Narazie zatrudnia się jeszcze wszystkich robotników, przygotowując towary na przyszły sezon gwiazdkowy, w nadziei, że koniunktura gospodarcza się poprawi.

— Przemysł meblowy. W dziale mebli wykwintnych miesiąc lipiec zaznaczył się silnym zastojem w transakcjach przy jednoczesnym bardzo dotkliwym braku gotówki. Jest to najłabszy miesiąc w tym roku

Natomiast produkcja mebli typu średniego i serwowego stale się rozwija. To samo

trzech głównych okręgów szacowany jest w wysokości zbioru zeszłorocznego dla całej Kanady. W Stanach Zjednoczonych AP. przewidywane jest zmniejszenie zbiorów pszenicy. Południowo-wschodnia Europa melduje dobre i pomyślne zbiory, a przewidywania co do ilości w ubiegłych tygodniach uległy poważnej zmianie w kierunku dodatnim.

== Podwyższenie cel na trzodę chlewną w Czechosłowacji. Z dniem 1 lipca rb. weszła w życie autonomiczna podwyżka stawki celnej przywozowej dla trzody chlewnej do 72 koron czeskich od sztuki żywej wagi 50—80 kg. Podwyżka ta obowiązuje od 30 czerwca 1929 r. Z dniem 1 lipca 1929 r. następuje dalsza podwyżka do 81 koron od sztuki wagi 50—80 kg. Należy zaznaczyć, że podwyżka specjalnie godzi w towar mięsny, którego przeważnie dostarcza Polska

== Żniwa. Żniwa w całej pełni. Część żyta sprząnięto już do stodoł, a obecnie przystąpiono do zbiorów jęczmienia i owsa.

Niepewna pogoda w ciągu ostatnich dni wstrzymała nieco tempo żniw. Niepogoda szczególnie daje się we znaki rolnikom w południowej części kraju, głównie na Podkarpaciu. Wielkie spustoszenia w zbiorach poczynił w różnych okrzegach grad

== Rewizja taryf kolejowych. Prace nad rewizją całości taryf kolejowych w Ministerstwie Komunikacji są w pełnym biegu. Prace te pozostają w związku z podwyżką taryfy osobowej, wchodzącej w życie z dniem 15 b.m., oraz w związku z zamierzoną zmianą i reorganizacją taryf towarowych.

== Ankieta o przemyśle. Polski Komitet Międzynarodowy Izby Handlowej rozpisal w myśl uchwały Izby, ankietę w sprawie organizacji i wyników działalności przedsiębiorstw publicznych i przedsiębiorstw prywatnych. W ankiecie chodzi o stwierdzenie wartości organizacyjnej jednego i drugiego typu przedsiębiorstw.

Do udziału w ankiecie powołani zostali: b. min. Olszewski (przemysł kopalniany), prof. Okolski (przemysł metalowy), prof. Czerwiński (przemysł drzewny), b. premier prof. Ponikowski (wodociągi i nawadnianie), mecenas Chelmoński (elektryfikacja), inż. Krzyżanowski (koleje i nawigacja), inż. Kuźniński (tramwaie), Szawlewski (handlowość), dyr. Szczerbiński (uzdrowiska i hotelarstwo), b. min. Michalski (monopole państwowe), mecenas Kielski (nafta), mec. Chabielski (przedsiębiorstwa budowlane). Ankieta ma być ukończona do końca sierpnia br.

== Towary angielskie za drogie dla Finlandji. Delegacja kupców angielskich, która niedawno bawiła w Finlandji w charakterze przedstawicielstwa londyńskiej Izby handlowej, jak również niektórych izb handlowych z prowincji, podaje w swem sprawozdaniu, że rynek tutejszy jest dla Anglii zamknięty, jednakże posiada możność rozwoju

Delegaci spotkali się w Finlandji z życliwym przyjęciem ze strony zainteresowanych sfer krajowych, które jednakże dały wyraz ubolewaniu, że ceny towarów angielskich są bardzo wysokie w większości wypadków, tak że w żaden sposób nie mogą konkurować z cenami niemieckimi, amerykańskimi i szwedzkimi. Towary pochodzące z tych trzech wyżej wymienionych krajów mają w Finlandji doskonały zbył. Poza tem poważną konkurencją dla towarów angielskich jest rodzimy przemysł finlandzki, popierany przez wysokie taryfy celne, a niskie natomiast taryfy przewozowe. Poza tem delegaci stwierdzili, że bardzo wiele towarów sprzedaje się w Finlandji z napisami i ctykietami angielskimi, a nawet w niektórych wypadkach zdołano stwierdzić na niektórych artykułach napisy: „towar angielski”.

== Zwyzka cen na benzynie we Francji. Cena benzyny wszelkich gatunków została podwyższona przeciętnie o 15 fr. na hektolitrze.

== Rynek papieru. Na rynku papieru w dalszym ciągu ruch duży. Fabryki produkujące papiery drzewne, nie mogą podać zamówieniom i mają całą swą produkcję już na kilka miesięcy naprzód wyprzedaną. Sfery fachowe tłumaczą silny wzrost zapotrzebowania na papier: 1) zwiększeniem się czytelnictwa, zwłaszcza na kresach, 2) powiększeniem nakładów gazetowych. Wskutek niedostatecznego zaopatrzenia rynku w wyroby krajowe, import papierów zagranicznych jest ciągle znaczny. Polski przemysł papierniczy chce temu zapobiec i dlatego jeszcze w tym roku zwiększy wydatnie swą produkcję. Dzięki zmontowaniu nowych maszyn i naprawie oraz uzupełnieniu starych. Powiększą fabryki papieru od lipca do końca bieżącego roku swą wytwórczość o 35.100 ton, czyli o ilość przekraczającą o 5.840 ton przywóz papieru zagranicznego w roku 1927.

Wskutek interwencji Czechów cofnął rząd od kwietnia w obrocie handlowym z Czechosłowacją waloryzację stawek celnych na celulozę, papier pakowy, satynowany i niesatynowany, papiery drzewne i papier w boblinach, jakoteż karton „Bristol”. Dla papierów pergaminowych obni-

żono nawet do 20 proc w stosunku do stawek, obowiązujących przed waloryzacją. Przemysł papierniczy jest tem w najwyższym stopniu zaniepokojony, zwłaszcza że po ulgach dla Czechosłowacji będą musiały być automatycznie przyznane ulgi także tym wszystkim państwom, z któremi Polska zawarła traktaty handlowe, wobec czego nastąpić może zalew kraju papierem zagranicznym. Trzy fabryki, mianowicie „Mirków“, „Soczewka“ i „Klucze“ utworzyły centralne biuro sprzedaży dla papierów bezdrzewnych, które będzie odciążać regulować produkcję i przydział kontyngenty.

Ceny papieru są niezmiennione i przedstawiają się loco papiernia w złotych następująco: papier gazetowy rotacyjny 0,68, gazetowy płaski 0,72 (ceny netto), drukowy satynowany klasa 7 — 0,85, drukowy matowy klasa 7 — 0,79, piśmienny satynowany klasa 7 — 1,01, piśmienny bezdrzewny klasa 4 — 1,96, drukowy matowy klasa 5 — 1,15, drukowy satynowany klasa 5 — 1,21, piśmienny matowy klasa 6 — 1,04, piśmienny satynowany klasa 6 — 1,10, pakowy — 0,69, inne gatunki papieru pakowego — 0,71. Od powyższych cen otrzymują hurtownicy rabat w wysokości 8—10 proc., przy papierze piśmiennym i bez drzewnym kl 4 — 17 i pół proc. Warunki płatności: kredyt zaliczony do 3 miesięcy przy drobnem wliczeniu gotówkowym; przeniesi papierniczy oblicza klientom tytułem dyskonta od weksli 10 proc. rocznie. Przy regulowaniu należności gotówką udziela się 3—4 proc. skonta.

Linoleum. Na rynku linoleum ruch stale się wzmacnia, co przypisać należy większym wymogom kulturalnym ludności. Najlepszymi konsumentami są województwa: Poznańskie, Pomorskie i Śląskie. Krajowych wytwórni linoleum dotychczas nie ma. Jednakże w związku z waloryzacją ustawy celnej o 30 proc. powstał projekt utworzenia polskiej fabryki linoleum. Dotychczas największym zbytem cieszy się u nas towar lotewski, nieco słabiej idzie angielski, szwajcarski i włoski. Linoleum niemieckiego nie sprowadzamy obecnie wskutek wojny celnej zupełnie. Przypuszczają, że Niemcy, które mają najlepiej postawioną produkcję w tym dziale postarają się w razie dojścia do skutku traktatu handlowego, o odpowiednie obniżenie stawek celnych na swe wyroby. Firmy zagraniczne sprzedają tutaj hurtownikom towar na następujących warunkach: 40—50 proc. gotówka, reszta na weksle z terminem 2—4 miesięcy. Hurtownicy zaś żądają od detalistów przeważnie pokrycia w wekslach z terminem do 4 miesięcy. Wypłacalność w tej branży dobra.

Kurs spawania gazami. Izba przemysłowo-handlowa we Lwowie rozpoczyna

dnia 16 sierpnia br. 4-tygodniowy kurs spawania gazami. Wykłady i ćwiczenia odbywać się będą w godzinach wieczornych. Przy końcu kursu odbędzie się demonstracja elektrycznego spawania. Zgłoszenia i bliższe szczegóły w Sekretariacie kursu przy ul. Bourlarda 5, parter.

Rząd egipski spali zapasy bawełny, by poprawić sytuację plantatorów bawełny. Sprawa cen sprzedażnych na bawełnę jest obecnie najbardziej zasadniczą kwestią dla wszystkich Egipcjan. Obiegają pogłoski, że rząd egipski, pomimo dokonanych poważnych sprzedaży bawełny rządowi sowieckiemu, posiada wielkie zapasy bawełny, zamagazynowane w swych składach.

W tych dniach przybyła do premiera delegacja plantatorów bawełny, przedstawiając mu swe żale. Według doniesień prasy, premier miał odpowiedzieć: „Zrobię wszystko dla was; w razie potrzeby spale zapasy bawełny, które rząd magazynuje jako rezerwę, aby poprawić waszą sytuację“.

Z giełdy.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 10 sierpnia. (Tel. wł.). Obrót dewizami mniejszy. Tendencja mocniejsza. Całe zapotrzebowanie pokryto.

Dolar gotówkowy w obrotach prywatnych 8,88 i jedna czwarta.

Rubel złoty 4,68.

Dla akcji tendencja mocna, obroty bardzo znaczne i ożywione.

GIEŁDA NOWOJORSKA.

Warszawa, 10 sierpnia. (Tel. wł.). Londyn 4,85 i pół, Paryż 3,90 i siedem ósmyn, Bruksela 13,91. Rzym 5,23 i pół, Madryt 16,67, Berno 19,25 i pół.

NOTOWANIA ZŁOTEGO ZA GRANICĄ.

Warszawa, 10 sierpnia. (Tel. wł.). Londyn 43,27, Berlin 46,87 i pół do 47,27 i pół, Gdańsk 57,72—57,87, Gdańsk (wyplata na Warszawę) 57,70 do 57,84, Wiedeń (czeki) 79,34—79,62, Zurych 58,20, Praga 378,29.

Z giełdy lwowskiej.

Rynek, 10 sierpnia.

Dolar w obrotach prywatnych zł. 8,88 i pół do 8,88 i 3/4.

W transakcjach międzybankowych popyt za N. Jorkiem po 8,90 przy niedostatecznej podaży. Za Londynem płacono 43,30, za markę niemiecką 212,40. Na Giełdzie bez obrotów.

W papierach procentowych tudzież w

akcjach bankowych zastój w papierach dywidendowych sporadyczne transakcje przy osłabieniu usposobienia i małej chęci kupna. Za Bank Polski żądano 182,00, chciano płacić za Chybiec 72,00, Zielenińskiego 129,00, kupowano: Gazy po 23,75. Pozatem w akcjach kotowanych i niekotowanych transakcji nie zawierano.

Tendencja utrzymana.

Kurs szacunkowy		Akcje kotowane		
11. X. 1927		10 sierpnia	9 sierpnia	7 sierpnia
Bank hipoteczny	93,75	—	—	—
Bank Polski	155,00	—	—	—
Bank Przemysłow.	115,00	—	—	—
Bank Ziem. kred.	0,00	—	—	—
Browary	156,50	—	—	—
Chodorow	171,00	—	—	—
Chybiec	72,00	—	—	—
Cegielski	46,00	—	—	—
Lokomotywy	1,90	—	—	—
Gafota	0,10	—	—	—
Gazolina	33,50	—	—	—
Gazy wschodnie	24,75	23,75	—	23,50
Gorka	92,50	—	—	—
Niemojowski	2,50	—	—	—
Oikos	10,00	—	—	—
Parowozy	35,50	—	—	—
Pezer	4,75	—	—	—
Pocisk	2,00	—	—	—
Pociska naita	0,22	—	—	—
Kaszawa	0,00	—	—	—
Siersza gorn.	10,00	—	—	—
Lespy	20,50	—	—	—
Zieleniński	129,00	—	—	—
państw. poż. kon.	65,00	—	67	—
Superfosfat	—	—	—	—
Akcje niekotowane				
Elektrosan	0,03	—	—	—
Foresta	0,45	—	—	—
Gazy Zachodnie	1,40	—	—	—
Gazociąg	0,50	—	—	0,80
Laworzno	22,25	—	—	—
Len	0,20	—	—	—
Lesienice	21,00	—	—	—
OKUSZ	0,70	—	—	—
rol. przem. Nafi	0,45	—	—	—
Przeworsk okaz	29,00	—	—	—
Przeworsk imien.	27,00	—	—	—
Radziwiłł	2,00	—	—	—
Schön	58,00	—	—	—
Dolarówka	93,50	93,75	—	—

GIEŁDA POZNAŃSKA.

Warszawa, 10 sierpnia. (Tel. wł.). Cegielski 48—47 i pół, Dr. May 110.

ZBOŻE

Rynek, 10 sierpnia.

Sytuacja bez zmiany. Tendencja utrzymana, usposobienie spokojne. Kursy niezmiennione.

Wieści z całej Polski.

 # Opady śnieżne w górach. Onegdaj w nocy spadł w Tatrach dość obfity śnieg, pokrywając białą powłoką śnieżną wyższe szczyty. W związku z tem temperatura w Zakopanem znacznie się obniżyła. Po tych opadach śnieżnych pogoda — jak twierdzą górale — znacznie się poprawi i potrwa dość długo.

 # Zawody lekkoatletyczne Związków Strzeleckich w Krynicy. W dniu 11 i 12 bm. odbędzie się w Krynicy zawody lekkoatletyczne związków Strzeleckich: z Krynicy, Muszyny i Nowego Sącza. Zawody te mają się odbyć w Muszynie obok Krynicy. Program ich między in. obejmuje: 100 m. — 4x100. — 3.000 m., oraz rzut kulą, oszczepem i granatem. Drużynę strzelecką w Krynicy trenuje znany miłośnik sportu p. Tadeusz Magiera (AZS. Poznań).

 # Otwarcie nowej wystawy artystów-malarzy w Krynicy. Onegdaj została otwarta w sali balowej Domu Źródłowego w Krynicy wystawa obra-

zów artystów - malarzy krakowskich i zakopiańskich. Między in. znajdują się prace: Aksentowicza, Jerzego Kosaka i Małczewskiego i in. Wystawa otwarta będzie bez przerwy do 13-go września b. r.

 # Ruch turystyczny w Zakopanem. Ze względu na sprzyjającą pogodę w Zakopanem, w dniach ostatnich dał się zauważyć wzmożony ruch turystyczny w Tatrach tak po stronie polskiej, jak i czeskiej. Tak wielkiego ruchu turystycznego Zakopane nie pamięta od kilku lat. Codziennie w góry udaje się po kilkanaście wycieczek pieszych oraz samochodowych.

Kto chce mieć zapewnioną egzystencję na dzień jutrzejszy, niech kupuje tylko wyroby krajowego przemysłu.

POPIERAJMY CELE TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ.

OGŁOSZENIA.

KUPNO I SPRZEDAŻ, 10 groszy za wyraz.

FORTEPIAN krótki, krzyżowy, oryginalny, gwarantowany, sprzed. niedrogo, Skłeniarski, Kopernika 26. 7924

KUPUJE gotówką meble, dywany perskie i zwykłe, obrazy, fortepiany, pianina antyki itp. Zgłoszenia przyjmuje z grzecznością firma Markiewicz, Rynek 42. 7925

RENKŁODY 19,50 zł., miód kuracyjny lipcowy 19 zł., pomidory 12 zł., gruszki 11 zł. wysyłam w 5 kg. koszykach franco zaliczką — A. Wenkert, eksport owoców, Zaleszczyki. 7900

ZEGARNI, zegary, budziki, tylko najlepszych fabryk poleca znana od czterdziestu lat z solidności firma Jan Selteneich, Lwów, pl. Marjański 5. 7604

KOMPLETNE wyprawki dla noworodków „SPORT” Plac Halicki 3. 7845

PRZEPIĘKNE szale batikowane damskie „SPORT” Plac Halicki 3. 7845

NAJPIĘKNIJSZA garderoba dla dzieci „SPORT” Plac Halicki 3. 7845

WYKWINTNA bielizna dla Pań i dzieci „SPORT” Plac Halicki 3. 7845

OPICERSKIE, studenskie czapki L. B. Sapak, Lwów Legionów 3. 6395

PNEUMATYKI „Michelin” potaniały. Poleca Witold Tranda, Lwów, Podłewskiego 2. 7653

Szczotki rozmaite, wióra stalowa, masę francuską, wosk terpentynę, trzepaczkę, sukna do podłóg, ścierki, Irchy, rogózki, sznury do bielizny i t. p. poleca

Józef Koleżański
BATOREGO 34a. 7610

ZAWIADOMIENIE. 7149

Sypial., jadal., salony — męskie pokoje — urzędzenia biurowe — tylko u znanej i solidnej firmy **Münzer -- Reitana 4.** Udziela też na dogodnych warunkach.

Walne Zgromadzenie

członków Kasy Spółdzielczej Obrońców Lwowa, Spółdz. z ogr. odp. we Lwowie, odbędzie się dnia 18 sierpnia 1928 o godz. 17-tej (piatej), we Lwowie, w sali Stowarzyszenia „Skała”, przy ul. Mickiewicza 28, z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie, wybór przewodniczącego, sekretarza, 3 weryfikatorów protokołu i 3 skrutatorów.
2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania.
3. Sprawozdanie Dyrekcji i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1927.
4. Odczytanie sprawozdania z lustracji Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych.
5. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej, zatwierdzenie bilansu i udzielenie absolutorjum Dyrekcji za rok 1927.
6. Powzięcie uchwały w myśl ust. 5. § 41 statutu.
7. Zmiana § 26 statutu.
8. Oznaczenie najwyższej granicy kredytu dla jednego członka.
9. Wybór uzupełniający członków Rady Nadzorczej.
10. Wnioski.

W razie braku kompletu odbędzie się drugie Walne Zgromadzenie o godz. 18-tej (szóstej) w tym samym dniu, miejscu i z tym samym porz. dziennym.

Uchwały tego Zgromadzenia będą ważne bez względu na ilość członków obecnych. 7955

Zarząd.

GORZELNIK Dubiańczyk, lat 39, żonaty, wyszkolony w uprawie i administracji rolnej, przyjmie posadę od zaraz. Zgłoszenia przyjmuje Administracja pod „Dubiańczyk“ 7942

PANIENKA inteligentna z bardzo dobrymi poleceniami poszukuje posady do dzieci lub starszej pani. Listownie zgłoszenia do Administracji Słowa Polskiego pod „M. W.“ 7951

WOLNE POSADY. 8 groszy za wyraz.

NOTARIUSZ poszukuje substytutu. Zgłoszenia pod „Zastępstwo“ do Administracji Słowa. 7903

SKLEPOWA zdolna, fachowa, chrześcijanka, dysponująca kaucją lub dostateczną gwarancją poszukiwana do samodzielnego prowadzenia sklepu cukierniczego. Możliwe także wydzierżawienie. — Oferty z odpisami świadectw do Administracji pod „Fachowa sła“ 7880

APTEKA w Starym Samborze poszukuje magistratę) Polaka katolika od 1 września b. r. 7763

PENSJONATY I UZDROWISKA

WEZNE w dzierżawę od jesieni pensjonat w Kryniocy na dłuższy okres czasu. Zgłoszenia Małopolska Agencja Reklamowa, Chorańczyzna 7, „Dzierżawa“ 7911

MIESZKANIA SKLEPY LOKALE. 8 groszy za wyraz.

POSZUKUJE mieszkania umeblowanego lub nieumeblowanego około sześć pokoi z kuchnią i łazienką na czas od 1-go grudnia do maja 1929 r. — Adres Zarząd Dóbr i poczta Koszytowie. 7703

POKÓJ z utrzymaniem dla Pań solidnych, uczenie lub uczniów niższego gimnazjum. Doskonały fortepian. Stara opieka, Hoffmana 24 II. na prawo. 7939

NA WSPÓLNE mieszkanie przyjmie urzędniczkę lub uczennicę z całkowitema utrzymaniem. Fortepian w domu. Gipsowa 54. Dom katolicki. 7934

POKÓJ kawalerski umeblowany, komfort, osobne wejście zaraz dla poważnego pana do wynajęcia. Pełczyńska 7 II. p. drzwi 8. od 9-10 i 4-5. 7946

WZGLĘDNE 16 pokoi na biura lub pensjonat zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: Administracja Słowa Polskiego „Okazielowi kwitu 6593“. 7949

MAŁŻEŃSTWA.

15 groszy za wyraz.

PANNA bardzo inteligentna, sympatyczna, gospodarza, przystojna, nawiąże z najomocą z panem dobrego charakteru, na stanowisku (do 50 lat). Łaska we poważne oferty do Administracji Słowa Polskiego dla „Sieroty“ 7881

RÓŻNE DONIESIENIA.

8 groszy za wyraz.

UNIEWAŻNIAM książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Lwów, na nazwisko Kołodziej Franciszek. — 7865

TOREBKI srebrne, metalowe i wszelką biżuterię na prawia od 30 gr. solidnie i szybko W. Buszek, Lwów Akademicka 6. telef. 18-48 7588

NA RATY MATERACE wiosenne 75 zł. z morską trawą 30. Fabryka ZAKS Eyczakowska 132. 7773

FOLWARK do wydzierżawienia, 5 kilometrów od Stanisławowa. 30 morgów pola, 7 morgów ogrodu, budynki gospodarcze, inwentarz żywy i martwy. Zgłoszenia przyjmuje „Zarząd folwarku D.“ w Stanisławowie, ul. Gołuchowskiego 28, parter. 7932

UNIEWAŻNIAM zgubione 16 lipca br. Tymczasowe zaświadczenie wojskowe wydane przez P. K. U. w Kolonii w grudniu 1922 r. na nazwisko Jana Hotyńskiego, w Ładkiem Szlacheckim. 7948

UNIEWAŻNIAM wydany przez Starostwo w Kaluszu a skradziony mi dowód osobisty Nr. 104/26 seria Nr. 627678 na nazwiska Wawrzyna Greinerowa. 7935

Specjalista chorób wener. skór. i kosmet **DR. HENRYK SPUND-FISCHER** b. długoletni lekarz (asyst.) klinik Dermatolog, w Berlinie, Pradze i Wiedniu wrócił z zagranicy i ord. 9-1, 3-7 Pl. Marjacki 10/II. p. II. wejście ul. Sobieskiego 2. Telefon. 51-68. Poczekalnie separatkowe. 7638

PRACOWNIA SUKIEN DAMSKICH Rozalji Bourdon Lwów, Rutowskiego 8, sprzedaje wszelkie formy na żądanie lastryguję oraz nauka kroju i szycia. 7599

Przemysławka

woda kolońska oznanej doborowej jakości oryginalnej tylko firmy Henryk Zak Poznań

Uspulun uniwersalny (rozpuszczalny) lub Uspulun do suchego zaprawiania

uznana lania zaprawa nasienna
Józef Carrach, Lwów Kosciuszki 18.

Ludwik Veltze

upow. Budowniczy i Architekt Lwów, ulica Listopada 1. 54. Odnawia i przerabia celowo budynki i fasady, kanalizuje. Udziela technicznych porad przy kupnie obiektów tu i na prowincji.

Garnitury klubowe

z własnej wytwórni mebli klubowych poleca 6685

MAŁOPOLSKA Ska TAPICERÓW

Lwów, 3 MAJA 4 w podwórzu.

Jedyny prawdziwie SKUTECZNY ŚRODEK Lab. Chem. 7147
J. Sroczyński i Ska
Warszawa,
ELEKTORALNA 21.
Tel. 65-11.
Zadać wszędzie.

SMALEC

czysto wieprzowy

SŁONINA

Amerykańska, wyłącznie grzbietowa

Najlepsze źródło zakupu

Towarzystwo „TYTANY“
Lwów, ul. Rzeźnicka 6.
Telefon 36-52. 7704

OGŁOSZENIE.

Komitet Odbudowy Zamku król, w Żółkwi ogłasza przetarg ofertowy na wykonanie do dnia 31 października 1928 częściowych robót adaptacyjnych w skrzydle I. (frontowym) Zamku przeznaczonym dla Starostwa i w skrzydle II. (bocznym) przeznaczonym dla Gimnazjum państwowego — obejmujących 90 m³ rozbiórki murów, 100 m³ wykopów ziemi, 200 m³ nasypów, 135 m³ nowych murów, 70 m³ stropów betonowych i ceglanych, 3500 m² wyprawy ścian z malowaniem lub bielaniem, 120 m² podłóg miękkich, 285 m² podłóg dębowych 87 szt. okien i drzwi, 19 pieców, 4 kuchnie, 160 m² oszklenia, 200 m² lakierowania, urządzenie 8 ustępów i 1 łazienki, 2 zbiorniki kloaczne z kanalizacją, 88 wypustów dla światła elektrycznego.

Oferty w zapieczętowanych kopertach z napisem „Oferta na odbudowę Zamku król. w Żółkwi“ należy składać na ręce Kierownika Państwowego Zarządu drogowego w Żółkwi do dnia 21-go sierpnia 1928 r. do godziny 10:30 przedpołudniem.

Szczegółowe warunki wykonania robót wraz z planami są do przeglądnięcia w biurze Państwowego Zarządu drogowego w Żółkwi (Zamek) w godzinach urzędowych, gdzie można nabyć sumaryczne zestawienie robót.

Rozprawa ofertowa odbędzie się w Żółkwi w biurze Państwowego Zarządu drogowego w dniu 21 sierpnia 1928 o godz. 10:30 przedpołudniem.

Wadium w wysokości 5% oferowanej kwoty należy złożyć w biurze Państwowego Zarządu drogowego w Żółkwi do terminu rozprawy ofertowej.

Żółkiew, dnia 6 sierpnia 1928.

Za Komitet Odbudowy Zamku król. w Żółkwi.

7919

Starosta: Stefan Bernatowicz w. r.

TARGI LIPSKIE

TARG JESEIENNY 1928 ROKU
OD 26 SIERPNIĄ DO 1 WRZEŚNIA.
TARG TECHN.-BUDOWLANEY
OD 26 SIERPNIĄ DO 1 WRZEŚNIA.
TARG WŁOKIENNICZY etc. TARG NA OBUWIE I SKORY
OD 26 DO 30 SIERPNIĄ.

Informacje udziela i zgłoszenia przyjmuje

Urząd Targowy w Lipsku

oraz Bezinteresowne Przedstawicielstwo na Małopolskę Wschodnią

BRACIA MUND - LWÓW,

Sykstuska 23. — Telefon 578.

BILANS

firmy „Pétroles de Boryslaw“, S. A. Antwerpja
z dniem 31 grudnia 1927

Stan czynny: Prawa naftowe, udziały w przedsiębiorstwach przemysłowych i górniczych, wiercenia fr. 8.406.412.11. Nieruchomości, materiały i ruchomości fr. 4.192.740.27. Koszty emisji obligacji (do zamortyzowania) fr. 315.000.—. Papiery wartościowe fr. 3.689.44. Różni dłużnicy fr. 6.597.082.42. Zapasy ropy fr. 42.856.74. Kasy i Banki fr. 70.375.15. Depozyta statutowe fr. 60.000.—. Strata w latach poprzednich fr. 1.345.450.53. Strata w r. 1927 5.053.779.18. Razem fr. 26.087.385.84.

Stan bierny: Kapitał 100.000 akcji po fr. 100 = 10.000.000, 1.000 akcji pierwszeństwa po fr. 1.000 = fr. 1.000.000, 10.000 akcji dywidendowych. Rezerwa ustawowa fr. 64.679.75. Obligacje w obiegu: 5-procentowe obligacje po fr. 500, emisji 1909 pozostałe do wykupu fr. 988. 5-procentowe obligacje po fr. 500, emisji 1920 fr. 4.458.500. Odsetki od obligacji fr. 8.141.30. Zapadłe kupony od akcji i obligacji fr. 1.952.85. Różni wierzyciele fr. 9.686.325.74. Różne prowizje fr. 806.798.20. Depozyta statutowe fr. 60.000. Razem fr. 26.087.385.84.

Rachunek zysków i strat.

Winię: Saldo z lat poprzednich fr. 1.345.450.53. Koszty eksploatacji kopalni fr. 1.587.355.14. Koszty ogólne fr. 310.764.36. Podatki fr. 183.906.69. Odsetki, prowizje i różne fr. 1.055.011.72. Amortyzacja praw naftowych, udziałów, kosztów wiercenia i inwentarza

fr. 4.195.138.69. Amortyzacja kosztów emisji obligacji fr. 45.000. Różnice kursowe fr. 6.292.32. Razem fr. 8.728.919.45
Ma: Przychód z kopalni. Produkcja ropy i gazu fr. 2.327.772.96. Różne przychody fr. 1.916.78. Saldo fr. 6.399.229.71. Razem fr. 8.728.919.45.

BILANS

Przedstawicielstwa belg. Sp. A. Nafta Boryslawska w Polsce w Krośnie
z dniem 31 grudnia 1927.

Stan czynny. Prawa naftowe zł. 41.638.88. Udziały brutto zł. 38.984.03. Inwentarz kopalniany zł. 606.281.55. Inwentarz ogólny zł. 245.051.97. Zapasy ropy zł. 10.692.80. Kasy zł. 13.330.26. P. K. O. i Banki zł. 754.59. Papiery wartościowe zł. 920.51. Waleuty zł. —.01. Dłużnicy zł. 522.357.46. Su

my przejściowe zł. 979.11. Strata w r. 1925 zł. 76.476.25. Strata w r. 1926 zł. 229.171.74. Strata w r. 1927 zł. 789.82. Razem zł. 1.787.428.98.
Stan bierny. Kapitał zł. 624.750. Wierzyciele zł. 980.188.08. Sumy przejściowe zł. 182.490.90. Razem zł. 1.787.428.98.

Rachunek zysków i strat.

Winię. Koszty eksploatacji kopalni zł. 435.623.27. Koszty zachowania szybów zastanowionych, magazynów itd. zł. 7.259.03. Koszty administracji zł. 169.541.52. Koszty ogólne zł. 213.754.12.

Różne straty zł. 37.994.47. Razem zł. 864.172.41.
Ma: Produkcja ropy i gazu zł. 677.719.21. Różne dochody zł. 185.663.38. Strata w roku 1927 zł. 789.82. Razem zł. 864.172.41.